

ΚΤΗΛΗΣΙΑΚΑ
ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΙΑΚΩΒΟΣ ΤΡΙΟΣ
ΑΠΟΦΥΛΑΚΤΗΡΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΑΘΕΝΩΝ

{ Γεν. Π. Καλογερόπουλος }

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ.."

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑ

αδ—Ὁδὸς Σταδίου—50

1930

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α.Σ.Σ. Φ.13.0010

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

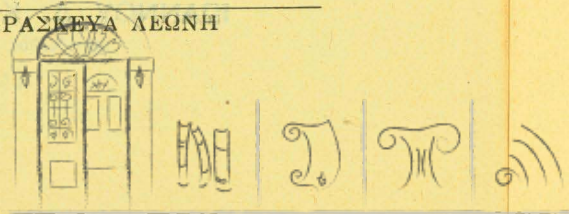
ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΑ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

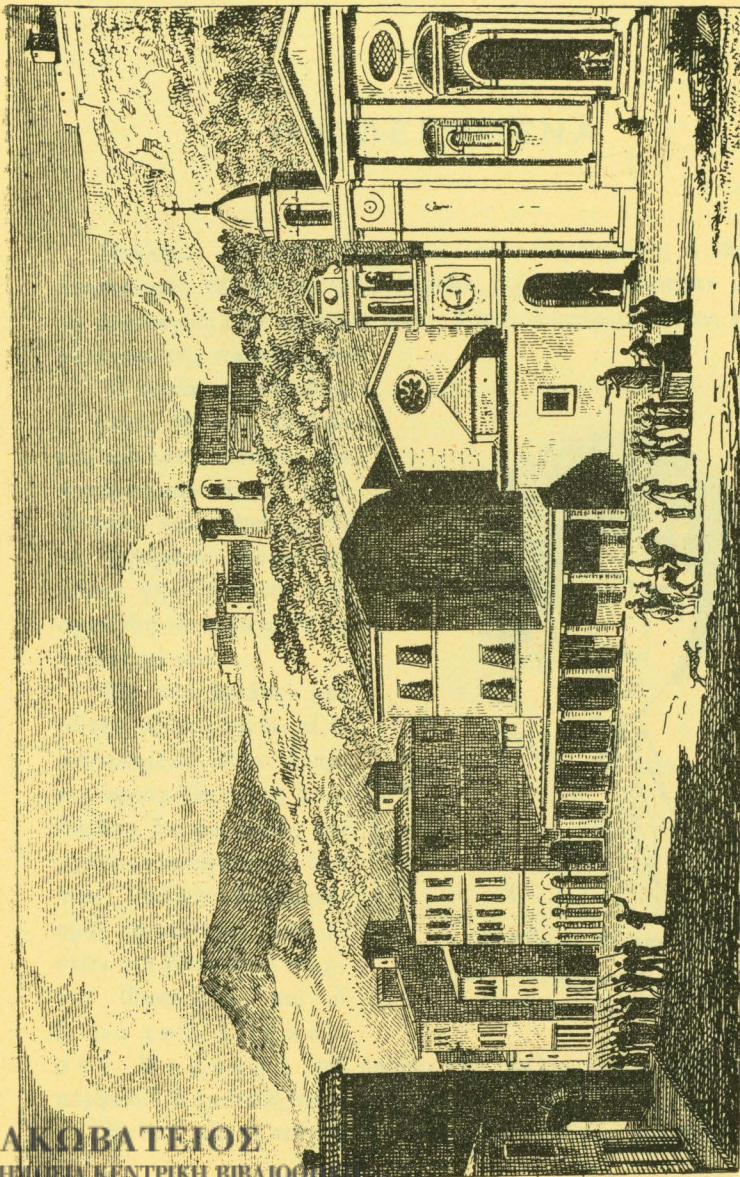
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Ἀνέκδοτος ἐπιστολή τοῦ Κωνσταντίνου Λομβάρδου πρὸς τὸν Χιώτην περὶ τοῦ Νικολάου Οὔγου Φωσκόλου.
2. Βίος Γερασίμου Μαρκοῦ.
3. Ἀνέκδοτοι ἐπιστολαὶ τοῦ Παύλου Ταβουλάρη καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Λομβάρδου πρὸς τὸν Παν. Χιώτην.
4. Ὁ «Γοῦμενος τῆς Ἀναφωνήτρας» ποίημα τοῦ Ἀνδρέου Μαρτζώκη μετὰ σημειώσεων καὶ μικρᾶς εἰσαγωγῆς.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ο "Αγιος Μάγκος (Εκ τῶν περιηγήσεων τοῦ Castellon)

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Πολλάκις παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς παρατηρήθη ἡ τάσις τοῦ σφετερισμοῦ τῆς ἐθνικότητος ἀνδρῶν, εἴ ποτε διέπρεψαν μὲν ἐν τῇ λογοτεχνίᾳ, δὲν ἔγραψαν ὅμως, ἕνεκα διαφόρων λόγων, εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς πατρίδος των.

Ἡ πενία, αἱ σπουδαί, ὁ πόθος τῆς εὐρύτερον κύκλον διαδόσεως τῶν πνευματικῶν αὐτῶν προϊόντων, τοὺς ἠνάγκασαν νὰ ζητήσουν πόρους εἰς ξένην γῆν, ἡ ὅποια ἐνησμενίσθη νὰ ἐμφανισθῇ ὡς γενέτειρά των.

Εἰς τὴν μελέτην μου αὐτὴν ἐξιστεροῦνται αἱ ἀπεγνωσμένοι πλὴν ἄκαρποι προσπάθειαι τοῦ Λομβάρδου, ἵνα ματαιώσῃ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ἀπόπειραν πρὸς ἰδιοποίησιν τῶν ὀστών τοῦ Ζακυνθίου ποιητοῦ Φωσκόλου, καὶ ὁ βίος τοῦ Γερασίμου Μαρκοῦ τοῦ ὁποίου τὴν Ἑλληνικὴν καταγωγὴν καὶ μόρφωσιν διημισθῆτησεν ἐσχάτως ὁ Ἰταλικὸς τύπος.

Ὁ Οὐγὸς Φῶσκολος

(Ἀπὸ τὰς σκιαγραφίας τῆς Ἰσαβέλλας Θεοτόκη Ἀλβροίση).

λαί τοῦ Ταβουλάρη καὶ τοῦ Λομβάρδου πρὸς τὸν Χιῶτην, ὅστις, ἐπειδὴ περιεποιεῖτο καθ' ὑπερβολὴν τοὺς ξένους, εἶχεν ἀποκτήσει τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῶν, ἐκμεταλλευόμενος δὲ ταύτην οὐκ ὀλίγας προσέφερεν ὑπηρεσίας εἰς τὸν ριζοσπαστισμὸν.

Ἐπισυνάπτω πρὸς τούτοις τὸν «Γοῦμενον τῆς Ἀναφωνήτορας» τοῦ Ἀνδρέου Μαρτζώκη μετὰ σημειώσεων καὶ εἰσαγωγῆς.

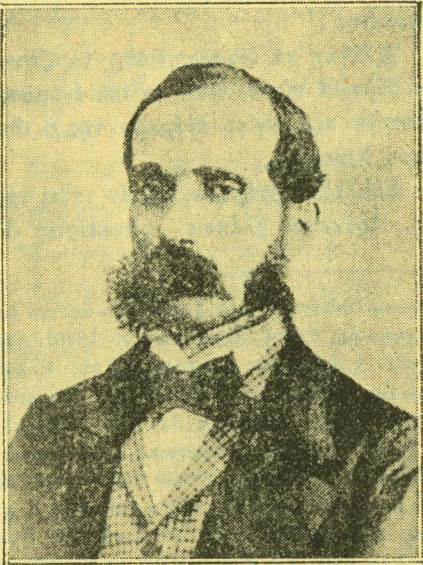
1. ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΛΟΜΒΑΡΔΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ

ΧΙΩΤΗΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ¹

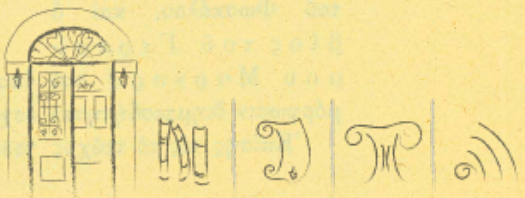
Ἡ κάτωθι ἐπιστολή, χρονολογούμενη ἀπὸ τῆς 1 Αὐγούστου 1870¹, δεικνύει τὰς ἀτρύτους ἐνεργείας τοῦ Λομβάρδου πρὸς ἀπόδοσιν

1. Ὁ Φώσκολος ἀπέθανε τὴν πρώτην Ὀκτωβρίου 1827 ἐν τῇ προαστείῳ Turnham Green τοῦ Λονδίνου, καθ' ἣν ἡμέραν τὸν ἐπεσκέφθη ὁ διερχόμενος ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς πρωτεύουσῃς Ἰωάννης Καποδίστριας καὶ ἐτάφη εἰς τὸ κοιμητήριον τοῦ Chiswick. Οἱ Ζακύνθιοι, ὡς ἐπληροφόρηθησαν τὸ θλιβερὸν συμβάν, ἐτέλεσαν μνημόσυνον εἰς τὸν καθολικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Μάρκου. Κατ' αὐτὸ ἐξεφώνησεν Ἰταλιστὴ τὸν ἐπιμνημόσυνον λόγον ὁ Διονύσιος Σολωμὸς [τὸν λόγον τοῦτον μεταφράσας ὁ ἔγκριτος ἱστοριοδίφης Λεων. Ζώης ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν «Ἐλπίδα» ΚΖ ἀρ. 1355—1368], καὶ ἐλεγείον «ἀπήγγειλε» ὁ ποιητὴς Διον. Γρυπάρης, ἀπεφασίσθη δέ, ἵνα διενεργηθῆ ἔρανος πρὸς μετακομιδὴν τῶν λειψάνων τοῦ Ζακύνθιου ποιητοῦ.

Φραγκίσκος Ἰτζουλάτης
Ὁ ἐπιφανὴς Δῆμαρχος Ζακυνθίων

1. Προηγέθη τῆς ἐπιστολῆς ἡ διαμαρτυρία τοῦ Σπ. Ρώμα [Una protesta... Napoli] καὶ ἡ ἐκκλησις τοῦ Χιώτου πρὸς τοὺς φιλοτίμους Ζακυνθίους [δημοσιευθεῖσα ἐν τῇ «Δημοτικῇ» τῆς Ζακύνθου ἀρ. 7 τῆς 6 Ἰουλίου 1870]. Τὴν 4 δὲ Αὐγούστου τοῦ 1870, ὁ ἐπιφανὴς Σημάροδ. Ζακυνθίων Φραγκίσκος Ἰτζουλάτης ἀπηθύβεν ἔγγραφον πρὸς τὸν

ΙΑΚΩΒΑΚΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τῶν ὁσῶν τοῦ Φωσκόλου καὶ ἀναιρεῖ τὴν ὑπό τινων ἐκτοξευθεῖσαν
συκοφαντίαν, ὅτι οὐδεμία πρὸ τοῦ 1871 ἐγένετο προσπάθεια¹ ἐκ
μέρους τῶν Ζακυνθίων πρὸς ἐπίτευξιν τούτου².

« Κύριον

Ἰππότην Π. Χιώτην

Ἱστοριογράφον κ.τ.λ.

I.X.

Πότε καὶ ποῦ, πῶς καὶ διατὶ μετωνομάσθη ὁ Νικόλαος Φώσκο-
λος Οὔγος; Ποῖαι αἱ ἀποδείξεις ὅτι ὁ Ugo Foscolo τοῦ ὁποίου
τὰ ὁσῶα ζητεῖ νὰ παραλάβῃ ἢ Ἰταλίαν, εἶναι ὁ αὐτὸς Νικόλαος
Φώσκολος, ὁ εἰς τὸ βαπτιστικὸν τοῦ ἐνταῦθα Ἁγίου Μάρκου ἀνα-
φερόμενος;

Ἀνάγκη νὰ διασαφηνισθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀλλέως ἔλον τὸ
οἰκοδόμημα πίπτει ἐνώπιον τοῦ ὀνόματος Ugo, καὶ τοῦ ἐν τῷ βα-
πτιστικῷ τοῦ Ἁγίου Μάρκου τῆς 6 Φεβρουαρίου 1778 ἀναφερο-
μένου Νικολάου.

Σύλλεξον γρηγόρα καὶ ἐν τάξει τὰς ἀποδείξεις καὶ στείλε μέ-
τας. Πρόκειται βλέπεις, questione d' identità λίαν ἐπικίνδυνον

πρόεδρον τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν [«Δη-
μοτικὴ» ἀρ. 13 τῆς 19 Αὐγούστου 1870]. Ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν τούτων
ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησις τοῦ πρέσβους τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ
κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ δοθῶσι λόγῳ προτεραιότητος τὰ ὁσῶα εἰς τὴν Ἰταλίαν
[«Δημοτικὴ» ἀρ. 23 τῆς 31 Ὀκτ. 1870].

1. Σιγούρου (Μ) Βιογραφικὴ μελέτη περὶ Φωσκόλου [εἰς τὴν τῷ 1915
ἐκδοθεῖσαν μετάφρασιν τῶν Τάφων τοῦ ποιητοῦ ὑπὸ τοῦ οἴκου Φέξη]
καὶ Λεύκωμα Φωσκόλου τῆς κ. Μινώτου: «Τῷ 1871 ἢ Ἰταλικὴ κυβέρ-
νησις ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὰ ὁσῶα τοῦ Φωσκόλου καὶ τὴν 24 Ἰουνίου
μετακομίσασα εἰς Φλωρεντίαν τὰ κατέθεσεν εἰς τὸν ἐκεῖ ναὸν τοῦ Σω-
τῆρος. Τότε ἐξύπνησαν οἱ Ἕλληνες καὶ συνέστησαν ἐπιτροπὴν ἀπὸ
τὸν Χιώτην καὶ τὸν Σπ. Ρώμαν, οἱ ὁποῖοι συνέταξαν μὲν διαμαρτυρίαν,
ἀλλ' ἢ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις τὰ εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὴν Ἰταλικήν».

2. Ὁ ἀμερόληπτος ἱστορικὸς Ζῶης οἰοεὶ ἀπαντῶν εἰς τοὺς ἰσχυρισμέ-
νους ὅτι μόλις τῷ 1871 ἐξύπνησαν οἱ Ἕλληνες, ἀναφέρει τὰς κατὰ τὸ 1870
ἐνεργείας τῶν Ζακυνθίων εἰς τὸ περὶ Φωσκόλου σημεῖωμά του δημοσιευθὲν
ἐν τῇ «Ἠφ» τῆς Ζακύνθου τῆς 11 Ἰανουαρίου 1926 σελ. 130.

Πότε καὶ οὔ, οὗ καὶ
κατὰ μετωνομάσθη ὁ Νικό-
λαος Οὔγος - ὄγος;

Ποῖαι αἱ ἀποδείξεις, ὅτι ὁ
Ugo Foscolo, ὁ αὐτὸς τὸ ὅτι
φιλεῖ νὰ μετανομάσθῃ ἢ Νικόλαος,
εἶναι ὁ αὐτὸς Νικόλαος Οὔγος
τοῦ ὁμοῦ τοῦ βαπτιστικῶν τῆς 6
Φεβρουαρίου 1778 ἀναφερόμενος;

Ἀνάγκη νὰ διασαφηνισθῇ
τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀλλέως ἔλον τὸ
οἰκοδόμημα πίπτει ἐνώπιον
τοῦ ὀνόματος Ugo, καὶ τοῦ ἐν
τῷ βαπτιστικῷ τοῦ Ἁγίου Μάρ-
κου τῆς 6 Φεβρουαρίου 1778
ἀναφερόμενου Νικολάου.

Σύλλεξον γρηγόρα καὶ
ἐν τάξει τὰς ἀποδείξεις καὶ
στείλε μέτας. Πρόκειται
βλέπεις, questione d' identità
λίαν ἐπικίνδυνον

Πρόκειται βλέπεις, questione d' identità
λίαν ἐπικίνδυνον

Ἱστοριογράφον κ.τ.λ.
Ἰππότην Π. Χιώτην

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Βαθμολογία
1/70
Κρομμυδίου

διὰ τὴν δικηγορικὴν, πολὺ δὲ μᾶλλον διὰ τὴν διπλωματικὴν σοφί-
στιαν κατὰ τῆς ἑποίας θὰ παλαίσωμεν.

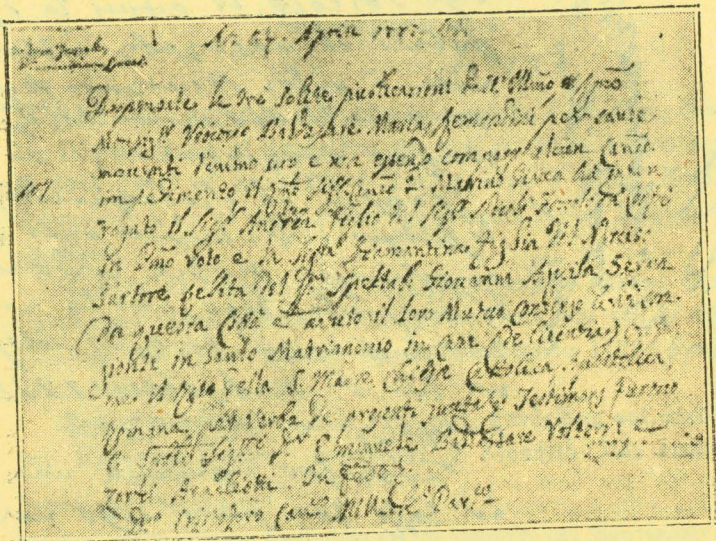
Γεῖά σου

Ὁ Σὺς

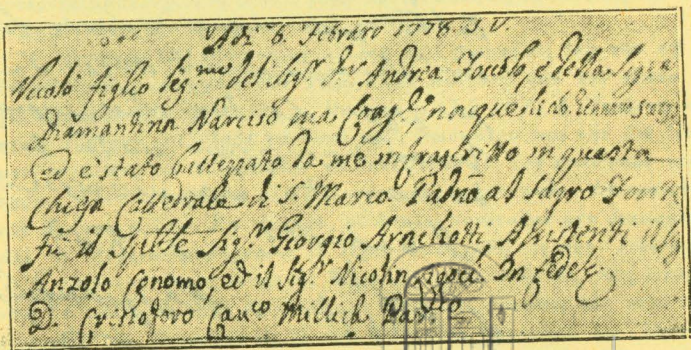
Κ. ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ >

Σάββατον 1 Αὐγούστου 1870.

2. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ

Γαμήλιος προᾶξις τοῦ Ἀνδρέα Φωσκόλου ἐκ Κερκύρας μετὰ τῆς
Διαμαντίας Ν. Σπαθῆ ἐκ Ζακύνθου

Τὸ ἐν τῷ Ἁγίῳ Μάρκῳ Βαπτιστικὸν τοῦ Ποιητοῦ
(Ἐκ τοῦ Λευκώματος τῆς Ἰονίου Ἀνθολογίας)

Πρὸ ἔτους σχεδὸν τῆ παρακλήσει τῆς κ. Μινώτου συνέ-
ταξα βραχεῖαν σκιαγραφίαν τοῦ βίου τοῦ Γεο. Μαρκορά, ἡ ὁποία περιελήφθη εἰς τὸ «τεῦχος τὸ ἀφιερωμένον
στὸν ποιητὴ» τοῦ ἐγκρίτου τῆς Ζακύνθου περιοδικοῦ
«Ἴόνιος ἀνθολογία».

Ὀλόκληρος τότε ὁ Ἴταλικὸς τύπος ἐνόμισεν ὅτι εὔρε κατά-
ληλον εὐκαιρίαν, ὅπως καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν στηλῶν του τιμήσῃ
τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου Ἑπτανησίου. Διὰ συνεχοῦς λοιπὸν ἀρ-
θρογραφίας ἐπεχείρησε νὰ ὑποδείξῃ εἰς τὸ ἀναγνωστικὸν του
κοινόν τοὺς δεσμούς, οἵτινες συνδέουν τὸν ποιητὴν μας καὶ τὴν
οἰκογένειάν του πρὸς τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν μεγάλην ἐπιρροήν, τὴν
ὁποίαν ἤσκησαν ἐπ' αὐτοῦ οἱ Ἴταλοὶ ποιηταί¹.

1. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας τῶν λεγόμενων μου παραθέτω ἀπο-
σπάσματα ἔκ τινος τῶν διπλωματικωτέρων τούτων ἄρθρων δημοσιευθέντος
ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῆς Γενούης» περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου καὶ καταχωρι-
σθέντος ἐν μεταφράσει εἰς τὴν «ἜστIAN» τῆς 4 Αὐγούστου 1930:

«Κατ' αὐτάς, γράφει, ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς Ἀθήνας συλλογὴ μελετῶν
καὶ ἄρθρων διὰ τὸν Πανηγυρισμὸν τῆς μνήμης τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, ἡ
φήμη τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ἀσφαλῶς κατωτέρα τῆς πραγματικῆς τοῦ Γε-
ρασίμου Μαρκορά ἀξίας. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, δὲν θεωροῦμεν ἄσκο-
πον νὰ προσθέσωμεν καὶ τὸν ἰδικὸν μας σεβασμὸν... ὑπενθυμίζοντες τὸν
ποιητὴν εἰς τοὺς Ἴταλοὺς ἀναγνώστας μας.

Ὁ Μαρκορᾶς μὲ τὴν Ἰταλίαν εἶχε προσωπικοὺς δεσμούς, ἰδιαιτέ-
ρως στενοὺς, οἱ ὁποῖοι συντελοῦν εἰς τὸ νὰ μᾶς φαίνεται ξένος.

Εἶναι ἐξηκριβωμένον ὅτι ἡ οἰκογένειά του ἦτο καθαρῶς Ἰταλικῆς
καταγωγῆς, ἐξελληνισθεῖσα διὰ μέσου πολλῶν γενεῶν.

Εἰκοσαετῆς ὁ Γεράσιμος ἔκαμε τὰς σπουδὰς του εἰς τὴν Ἰταλίαν.
Ἀπὸ τὴν στενὴν δὲ καὶ βαθεῖαν αὐτὴν πνευματικὴν μελέτην ἀπέκτη-
σεν τὴν εὐαρίαν τὴν ἐν τῇ ὀρμότητι τοῦ καλλιτεχνικοῦ του ταλάντου.

ΙΑΚΩΒΑΓΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Οὐδείς ἀμφισβητεῖ ὅτι πάντες οἱ Μαρκοῤῃδες, μηδ' αὐτοῦ τοῦ Γερασίμου ἐξαιρουμένου, ἐσπούδασαν καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν, οὐδὲ ὅτι ὁ πρῶτος κατελθὼν εἰς Ναύπλιον, κατοπιν δὲ εἰς Κέρκυραν ἐγκατασταθεὶς ἰππότης Μαρκουῤῃς ἦτο Ἰταλός, ὅλοι ὅμως οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἤδη ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 15ου αἰῶνος εἶχον ἐξελληνισθῆ καὶ ἀσπασθῆ τὸ ὀρθόδοξον δόγμα, ἰδιαίτερος δὲ ὁ Γεράσιμος ἦτο γνήσιος τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν Ἑλλην καὶ τὰ ποιήματά του διακρίνονται διὰ τὸ ἀπταιστον τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῆς μορφῆς τῶν στίχων, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν κατωτέρω.

* *

Ὁ Γεράσιμος Μαρκουῤῃς ἐγεννήθη ἐν Κεφαλληνίᾳ τῷ 1826 καὶ ἀπέθανε τὸν Αὐγούστον τοῦ 1911. Κατήγετο ἐκ τῶν παλαιότερων ἀρχοντικῶν οἰκογενειῶν τῆς Κερκύρας, αἵτινες προελθούσαι ἐξ Ἰταλίας, ἐξελληνίσθησαν καὶ ἠσπάσθησαν τὸ ὀρθόδοξον δόγμα. Λέγεται ὅτι Ἰταλός ἦτο ὁ πρῶτος ἰππότης Μαρκουῤῃς, ὅστις κατῆλθεν κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς Ναύπλιον, εἶτα δὲ εἰς Κέρκυ-

Εἰς τοὺς ἀθανάτους κλασσικούς μας, τὸν Ἀλιγέρι καὶ τὸν Ἀριστόν, εὔρε τὸ μεγαλύτερον κέντρισμα διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν Μουσῶν καὶ συγχρόνως υψηλότατον ὑπόδειγμα διὰ τὴν μελλοντικὴν του δρᾶσιν. Τοιουτοτρόπως ἡ ἰταλικὴ ἐπιρροὴ εἶναι πάντοτε παρούσα, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν, δεσπόζουσα εἰς ὅλην τὴν παραγωγὴν τὴν ὁποῖαν ἀπέδωκεν ἐπὶ μακρότατα ἔτη ὁ Μαρκουῤῃς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπιστροφῆς του εἰς τὴν Ἑλλάδα μέχρι τέλους σχεδὸν τῆς ζωῆς του (1911). Εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν λεπτότητα τῆς συλλήψεως καὶ ἐκφράσεως, εἰς τὴν μεγάλην καθαρότητα, εἰς τὴν γαλήνιον ἁρμονίαν, ποὺ διακρίνουν τὴν λύραν τοῦ Μαρκουῤῃ, ἀντικατοπτρίζεται χωρὶς ἀμφιβολίαν ὄχι μόνον ὁ φυσικὸς χαρακτήρ τοῦ καλλιτέχνου, ἀλλὰ καὶ μία μεγάλη ἀφομοίωσις τῶν Ἰταλῶν ποιητῶν· πράγματι ἡ ἠχὴ τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῶν ποιητικῶν Ἰταλικῶν μελωδιῶν ἀντηχεῖ εἰς τὴν μουσικότητα τῶν στίχων τοῦ Μαρκουῤῃ. Μία ἰσχυρὰ πίστις εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Πρόνοιαν διαχύνεται μὲ τόσην σαφήνειαν εἰς τὰ καλλιτεχνικά του δημιουργήματα, ὥστε νὰ δικαιολογῆ τὴν σύγκρισίν του, τὴν ὁποῖαν ἔκαμε κάποιος πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Μαντσόνι. Ἄλλ' εἶναι εὐχάριστον δι' ἕνα Ἰταλὸν νὰ κλείσῃ τὴν βραχεῖαν ἀνασκόπησιν, σταματῶν τὸ βλέμμα του ἐπὶ ἑνὸς ποιήματος, ποὺ ἀφιέρωσεν ὁ ἴδιος ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν πατρίδα μας, ἐξαιρῶν τὸν βασιλέα τῆς κ.λ.π.»

ραν, ἔνθα καὶ ἐγκατέστη. Καὶ πρὸ μὲν τοῦ 1500 ἀπαντῶμεν ἐν τοῖς δημοσίοις καὶ ἰδιωτικοῖς τῆς Κερκύρας ἐγγράφοις τοὺς προπάτορας τοῦ Μαρκουῤῃ μεταξὺ τῶν τότε λεγομένων Λατίνων εὐγενῶν. Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς δὲ τοῦ 1500 οἱ Μαρκουῤῃνοι ἀναγράφονται ἐν τοῖς ἀρχείοις Κερκύρας μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων εὐγενῶν, ὡς ὀρθόδοξοι τοῦ Ἀνατολικοῦ δόγματος, συγκαταλέγονται μάλιστα μεταξὺ αὐτῶν καὶ κληρικοὶ ἐπιφανεῖς καὶ ἔνθερμοι τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ὑπέρμαχοι.

Τοιοῦτοι ἀναφέρονται :

1. Ὁ κατὰ τὴν δεκάτην ἐβδόμην ἑκατονταετηρίδα ἀκμάσας ἱερομόναχος καὶ ἱεροδιδάσκαλος Ἰωαννίκιος Μαρκουῤῃς, ὅστις ἐχρημάτισε τῷ 1644 δημόσιος Ἑλληνοδιδάσκαλος Κερκύρας (Precettore Greco)· συνέγραψε δέ: Ἀον «*Μετεωρολογικὸν*», ἠγουν διήγησις χαριεστάτη εἰς τὰ Μετέωρα τοῦ Ἀριστοτέλους, διὰ μέσου τῆς ὁποίας ἠμπορεῖ ὁ καθένας μὲ εὐκολίαν νὰ καταλάβῃ ὅλα τὰ σημεῖα ὁποῦ εἰς τὸν ἀέρα γίνονται, ὡσάν ἀστραπαί, βροχαί, χαλάζια καὶ ἄλλα ἀξιολογώτατα πράγματα. Ποίημα κατὰ πολλὰ ὠφελιμώτατον, συντεθὲν εἰς κοινὴν φράσιν παρὰ τοῦ λογιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Ἰωαννικίου τοῦ Μαρκουῤῃ τοῦ ἐκ Κερκύρας, Con licentia de' superiori et privilegio. Ἐνετίησιν αχμιβ, τυπωθὲν δὲ παρὰ Ἰωάννου Ἀντωνίου τοῦ Ἰουλιανοῦ, πουλιέται κοντὰ εἰς τὸ γεφύρι τοῦ ἁγίου Φαντίνου» 2

1. «Βροκίνη (Λαυρεντίου) Χρονολογικὸς πίναξ τῶν ἐπὶ Ἐνετοκρατίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου «Consiglio» ἐν Κερκύρᾳ ἐτησίως ἐκλεγομένων δημοσίων Ἑλληνοδιδασκάλων (Precettori Greci) †» Ὁ πίναξ οὗτος εἶναι ἐκδεδομένος ἐν τοῖς «Βιογραφικοῖς σχεδαιοῖς τῶν ἐν τοῖς γράμμασι, ὠραῖαις τέχναις τε καὶ ἄλλοις κλάδοις τοῦ κοινωνικοῦ βίου διαλαμπάντων Κερκυραίων ἀπὸ τῶν μέσων τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ἐνεστῶσης, τεῦχος Α' Κέρκυρα, τυπογραφεῖον «ὁ Κοραῆς» Ἰωσήφ Ναχαμούλη 1877». Ἐκ τοῦ Πίνακος αὐτοῦ ἐμφαίνεται ὅτι ὁ Ἰωαννίκιος ἐχρημάτισεν Ἑλληνοδιδάσκαλος ἀπὸ τῆς 13 Δεκεμβρίου 1833 μέχρι τῆς 2 Ἰανουαρίου 1835.

2. Πρβλ. Κατάλογος τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ζαγορᾶς ὑπ' ἀριθμ. 61 (79978) «Μετεωρολογικόν», ἠγουν διήγησις χαριεστάτη εἰς τὰ Μετέωρα τοῦ Ἀριστοτέλους διὰ τῆς ὁποίας ἠμπορεῖ ὁ καθένας μὲ εὐκολίαν νὰ καταλάβῃ ὅλα τὰ σημεῖα, ὁποῦ εἰς τὸν ἀέρα γίνονται, ὡσάν ἀστραπαί, βροχαί, χαλάζια καὶ ἄλλα ἀξιολογώτατα πράγματα, συντεθέντα

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Βον *περὶ μετεώρων καὶ μετάλλων* Ἰωαννικίου ἱερομονάχου Μαρκουᾶ, τοῦ Κερκυραίου διδασκάλου φιλοσόφου, 1642¹.

Γον *Βίον τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου* μητροπολίτου Κερκύρας μεταφρασθέντα εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν παρὰ τοῦ λογιωτάτου κυρίου Ἰωαννικίου ἱερομονάχου Μαρκουᾶ τοῦ Κερκυραίου 1642.

Δον *ἐγκώμιον εἰς τὸν σοφώτατον καὶ λογιώτατον κύριον Ἀλέξιον τὸν Ραρτιούρον* αἰδεσιμώτατον πρωτοπαπᾶν Κερκύρας Ἰωαννικίου ἱερομονάχου Μαρκουᾶ, τοῦ Κερκυραίου διδασκάλου φιλοσόφου 1642².

Ζον *ὁ Ὀκτάβιος Μαρκουᾶς* ὁ δις χρηματίσας τῷ 1836 καὶ τῷ 1838 δημόσιος Λατινοδιδάσκαλος ἐν Κερκύρα (precettore latino à Corfou)³.

Ζον *ὁ Τρωῖλος Μαρκουᾶνος*, ὅστις ἐσπούδασε τῷ 1670 ἐν Παδοῦν⁴ ἐκ τῶν 12 συγκλητικῶν τῆς Ἑπτανήσου, εἰς οὓς ὁ Νικόλαος Βούλγαρης ἀφιέρωσε τὸ ὑπὸ τὸν ἐξῆς τίτλον βιβλίον του: «Κατήχησις ἱερὰ ἡτοῖ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας ἐξηγήσις καὶ ἐξέτασις τῶν χειροτονουμένων ὁμοῦ καὶ μετὰ πολλῶν ἄλλων. Πρὸς ὠφέλειαν τῶν πιστῶν καὶ μάλιστα συντεινόντων ἐκδοθέντα προστάξει τοῦ ἐκλαμπροτάτου καὶ παναιδεσιμωτάτου Κυρίου Κυρίου Χριστοδοῦλου Κερκύρας μεγίστου

εἰς κοινὴν φράσιν παρὰ τοῦ λογιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Ἰωαννικίου τοῦ Μαρκουᾶ τοῦ ἐκ Κερκύρας». Ὅρα καὶ Λάμπρου (Σπυρ. Π.) «Νέος Ἑλληνομνήμων» τμηνιαῖον περιοδικὸν σύγγραμμα τόμος ΙΓ' (1918) σελ. 343.

1. Ἴδε καὶ κατάλογον χειρογράφων τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος Βουδαπέστης. Κῶδιξ ὑπ' ἀρ. 3 καθὼς καὶ Λάμπρου (Σπυρ.) Νέος Ἑλληνομνήμων τομ. Η (1911) σελ. 781.

2. Καμπάνη (Ἀρίστου). Ἰωαννίκιος Μαρκουᾶς ἐν τῷ ἐγκυκλοπαιδικῷ λεξικῷ τοῦ Ἐλευθερουδάκη τόμ. Θ σελ. 169.

3. Βροκίνη (Λαυρεντίου). Κερκυραῖοι Δημόσιοι Λατινοδιδάσκαλοι (Precettori latini) (†). [Ὅρα τὰ προμνημονευθέντα Βιογραφικὰ σχεδάρια, ἐξ ὧν ἐκφαίνεται, ὅτι ὁ Ὀκτάβιος ἐχορημάτισε Λατινοδιδάσκαλος ἀπὸ τῆς 7 Ἰανουαρίου 1836 μέχρι τῆς 30 Ἰανουαρίου 1837 καὶ ἀπὸ τῆς 10 Ἰανουαρίου 1838 μέχρι τῆς 17 Μαρτίου 1839].

4. Grotto dell' Ero. Cenni ed iscrizioni dell' Università di Padoua. Padoua 1841. Εἰς 8ον σ. 27.

πρωτοπαπᾶ καὶ προέδρου. Παρὰ δὲ Νικολάου Βούλγαρη τοῦ ἀδελφοῦ. Κριτοῦ τῆς πολιτείας, ἱατροῦ καὶ φιλοσόφου, συντεθέντα ὁμοῦ καὶ ἀφιερωθέντα τῇ ἐκλαμπροτάτῃ συγκλήτῳ τῶν Κο-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΞΟΥΡΙΟΥ
Πανομοιότυπον τοῦ προμετωπίου τοῦ βιβλίου τοῦ Βούλγαρη

κουφῶν. Ἐνετίησι, παρὰ Νικολάφ Γλυκεῖ, τῷ ἔξ Ἰωαννίνων, ΑΧ-ΠΑ (1681). Con licenza de' superiori e privilegio», εἰς 4ον, 12 φύλλα ἀσελίδωτα 218 σελ. καὶ ἄλλα 13 φύλλα ἀσελίδωτα ¹.

4ον ὁ τοῦ Γερασίμου ἐκ πατρὸς πάππος **Δονάτος Μαρκο-ρᾶνος** καὶ ἡ μάμη του Μαρίνα θυγάτηρ τοῦ γνωστοῦ συγγραφέως καὶ συγκλητικῷ Στυλιανοῦ Βλασσοπούλου ².

1. Τὰ πλείστα τῶν ἀντιτύπων ἔχουσι καὶ χαλκογραφημένον προμετώπιον, ἐφ' οὗ εἶναι ἀναγεγραμμένοι ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου, τὰ σήματα τῶν 12 συγκλητικῶν μετὰ τῶν οἰκοσήμεων των, ἐν οἷς καὶ τὸ τοῦ Τρωΐλου Μαρκοῦ.

2. Οὗτος ἐγεννήθη τῷ 1748 καὶ ἀπέθανε τῷ 1822. Εἶλκε τὸ γένος ἐκ μητρὸς ἐκ τῶν κομήτων Βούλγαρη, καὶ ἐσπούδασε τὴν μὲν ἐγκύκλιον παιδείαν ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Νικηφόρου Θεοτόκη παρ' οὗ ἐδιδάχθη τὴν θεολογίαν, τὰ μαθηματικά καὶ τὴν φυσικὴν καὶ παρὰ τοῦ ἀββᾶ Μαρτίνου ἐδιδάχθη τὴν φιλοσοφίαν. Μεταβὰς εἶτα εἰς Παταύιον ἐσπούδασε νομικὰ καὶ ἀνηγορεύθη διδάκτωρ. Ἐπιστρέψας δ' εἰς Κέρκυραν ἤσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου καὶ ἀναλαβὼν συγχρόνως δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἐχρημάτισε συντάκτης τῶν ἐν Κερκύρᾳ ἐκδεδομένων περιοδικῶν (Gazzetta Urbana (1802—1803) καὶ Mercurio Letterario (1805—1808), ἐδημοσίευσεν δὲ πλείστα ἔργα», ἄλλα μὲν μὲ τὸ ἴδιον ὄνομα του, ἄλλα δὲ μὲ τὸ ψευδώνυμον Biagio Colonna, (Βλάσιος Κολλόνας). Τούτων τὰ κυριώτερα εἶναι Αὐτὸ «Ὁ εἰς τὸν κομ. Μᾶρκον Θεοτόκην ἐπικηδεῖος» Βον «Elogio funebre del conte Eufemio Loverdo recitato gli 11 ottobre 1800 da Biagio Colonna Sincretico. In Corfù anno MDCCC». Βον «La difesa della Chiesa Greca ultimamente assalita da Comenido Reaixtei scritta da' Biagio Colonna sincretico. Corfu MDCCC». Τὸ ἔργον τοῦτο ἦτο ἀπάντησις εἰς τὸ τότε ἐν Κερκύρᾳ χειρογράφως κυκλοφοροῦσαν καὶ μετὰ διέτιαν τυπωθὲν δίτομον σύγγραμμα τοῦ Domenico Teixeira, Sacerdote Bracherense (τοῦ κατ' ἀναγκαστιστικῶν Comenido Reaixtei), ὅπερ ἔφερε τὸν τίτλον : «Lettere polemiche sui punti teologici che si contrastano della Chiesa greca. Parte prima. Venezia 1802 appresso Modesto Fenzo. Con le sovrane approvazioni, 8ον σ. 331». (Ἡ ἄδεια τῆς τυπώσεως τοῦ μὲν πρώτου ἐδόθη τὴν 20 Νοεμβρίου 1801, τοῦ δὲ δευτέρου μέρους τῇ 26 Φεβρουαρίου 1802).

Γ'. «Elogio funebre di Paolo I, imperatore di tutte Russie, recitato per ordine del Senato gli 12 maggio 1801 g. s. del senatore Stiliano Vlassopulo MDCCC. Nella pubbl. stamperia di Corfù 8ον σ. XXXVI».

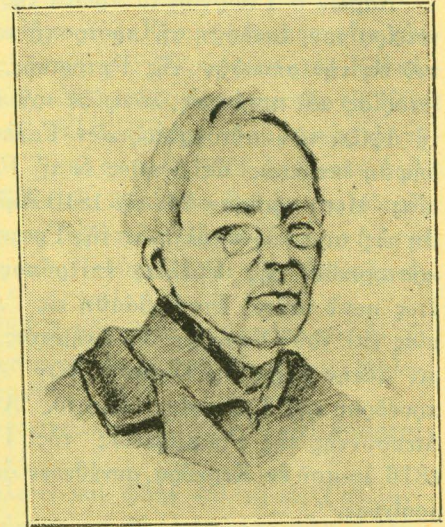
Δ'. Φυλλάδιον δημοσιευθὲν τῇ 28 Μαρτίου 1802, δι' οὗ οἱ εὐγενεῖς κύριοι σύνδικοι τῶν Κορυφῶν (Li nobili signori sindici di Corfù) Στυλιανὸς Βλασσόπουλος, Στάμος Χαλικιόπουλος, Νικόλαος Πολίτης καὶ Στέ-

ῶν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Γερασίμου Στυλιανός, ὅστις συνέθεσε ποιήματα ἐπαινεθέντα ὑπὸ τοῦ Σολωμοῦ, καὶ βον ὁ πατήρ του **Γεώργιος Μαρκοῦας** περὶ οὗ ἐκτενέστερον θὰ διαλάβωμεν.

Ὁ **Γεώργιος Μαρκοῦας** ἐγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ τῇ 21 Νοεμβρίου 1793 καὶ ἀπέθανε τῇ 23 Σεπτεμβρίου.

Θρῦλος τὸν ὅποιον μᾶς περιέσωσεν ὁ Βροκίνης, ἀναφέρει διὰ τὴν γέννησίν του τὰ ἑξῆς :

«Τῆς μητρὸς τοῦ Γεωργίου ἐν καταστάσει ἐγκυμοσύνης ἀκροαζομένης κατὰ τινα ἑορτὴν τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, λεγομένης τοῦ Ραχυπύδου, καὶ συναίσθανθῆισης

Ὁ Γεώργιος Μαρκοῦας

πλησιαζούσας τὰς στιγμὰς τοῦ τοκετοῦ, βιαίως δὲ ἀπελθούσης

φρανος Θεοτόκης ἀναγγέλλουσιν εἰς τὴν Γερουσίαν διὰ «ὅ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀπεσταλμένος τῆς Ἑπτανήσου Θωμᾶς Λεφτόκοιλος, ἐπέτυχεν ὅπως τὰ Ἴονικὰ πλοῖα τὰ προερχόμενα ἢ μεταβαίνοντα εἰς Ρωσσίαν μὴ πληρώνωσι τελωνιακὸν δασμὸν, ὅταν διέρχωνται τῶν Τουρκικῶν Αὐτοκρατορικῶν τελωνείων».

Ε'. «Prospetto dell' Universo di Biagio Colonna. MDCCCII. Nella pubblica stamperia di Corfù. Con licenza de' superiori, εἰς 8ον, σ. 1750».

Ζ'. «Ἡ ὑπεράσπισις τῆς γραικικῆς ἐκκλησίας ἐσχάτως προσβληθείσης ὑπὸ Δομνίκου Τειξείρα, σύγγραμμα Στυλιανοῦ Βλασσοπούλου Κερκυραίου μεταφρασθὲν ἐκ τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης καὶ μὲ σημειώσεις τινὲς συνοδευθὲν ὑπὸ Χριστ. Φιλητᾶ Ι. Δ. Ἐν Ἀθήναις τύποις Χ. Νικολαΐδου Φιλαδέλφου τῆς Πύλῃ τῆς Ἀγορᾶς 1848. εἰς 8ον σ. 222».

Πλὴν τῶν ἔργων τούτων ἀξιοσημείωτον εἶναι διὰ τὸ πρῶτον Opus

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΕΤΡΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

εις τὴν τότε πλησιεστέραν τῇ ἐκκλησίᾳ οἰκίαν τοῦ πατρὸς αὐ-
τῆς, ἔτεκεν ἅμα τῇ ἐν τῷ οἴκῳ ἀφίξει αὐτῆς τὸν Γεώργιον, ὅστις
ἔκτοτε διέμενε παρα τῷ πάππῳ, ἕως οὗ ἐνηλικιώθη».

Λαβὼν ὁ Γεώργιος τὰ πρῶτα τῆς παιδείαςνάματα ἐν τῇ γε-
νετειρᾷ του, ἐπεδόθη τῇ προτροπῇ τοῦ πρὸς μητρὸς πάππου αὐ-
τοῦ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Ρητορικῆς, Νομικῆς, Ἐκκλησιαστικῆς
ἱστορίας καὶ ποιήσεως, λόγῳ δὲ τοῦ ὑπερέτρου ζήλου του, ἅμα
τῇ ἀφίξει τῶν αὐτοκρατορικῶν Γάλλων, δηλ. τῷ 1807, προσε-
λήφθη ἐκτάκτως ὡς βοηθὸς ἐν τῇ Γραμματεῖᾳ τῆς τότε Γερου-
σίας. Μετὰ τριετίαν δέ, τῷ 1810 δηλ., προαχθεὶς ἐμονιμοποιή-
θη ὡς τακτικὸς ὑπάλληλος τῆς Γραμματείας τοῦ πρώτου αὐτο-
κρατορικοῦ τῆς Γαλλίας ἐπιτρόπου Ἰουλιανοῦ Βεσσιέρ. Ἐν
ἔτος μετὰ ταῦτα, ἐπροβιάσθη εἰς Ἀρχιγραμματέα τῆς γερου-
σίας ἐπὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ τμήματος, παρέμεινε δὲ εἰς τὴν θέ-
σιν αὐτὴν μέχρι τῆς ἐλεύσεως τῶν Ἑγγλῶν, ὅτε ὑπὸ τοῦ τότε
προέδρου τῆς Γερουσίας κόμητος Ἀνδρέου Σορδίνα διωρίσθη
Διευθυντὴς τῆς Γραμματείας τῆς Γερουσίας. Ἐπελθόντος τῷ
1816 λοιμοῦ ἐν Κερκύρᾳ, συνέθεσεν ἁσμάτιον τὸ ὁποῖον καὶ ἐδη-
μοσίευσεν ¹.

Τὴν 28 Αὐγούστου, τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὁ ὑπὸ τὸν Ἄγγλον
ναύαρχον λόρδον Exmouth στόλος ἐβομβάρδισε τὰ παράλια τῆς
Ἀλγερίας. Συνέπεια δὲ τοῦ βομβαρδισμοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἀπελευ-
θέρωσις τῶν ὑπὸ τῶν Ἀλγερινῶν κατακρατουμένων ὡς σκλάβων
Χριστιανῶν. Ἐπὶ τῷ εὐφροσύνῳ τούτῳ γεγονότι ὁ Γεώργιος Μαρ-
κοῦρᾶς συνέθεσεν ᾠδὴν ἐκδοθεῖσαν ἐν τῇ Ἰονίᾳ ἐφημερίδι ².

Ἐν τῷ μεταξύ ἐφανισθεὶς πρὸ τοῦ Ἑπερτάτου Συμβουλίου

colo τῶν «Opuscoli dall' opera intitolata Principi della legislazione
universale del signore Schmidt. In Corfù 1805, ἀρχεται ἀπὸ ἐπιστο-
λῆς γεγραμμένης ἐκ τοῦ ὄρους Αἴνου τῇ 10 Δεκεμβρίου 1804», ἀπευθυνο-
μένης τῷ Στυλιανῷ Βλασσοπούλῳ καὶ ὑπογεγραμμένης διὰ
τῶν στοιχείων Ν. Ν.

1. «Gazzetta Ionia» 6 Ἀπριλίου 1816 ἀρ. 93 : «Sul morbo che af-
flige una parte dell' isola di Corfu. Canzone»

2. «Gazzetta Ionia» 28 Σεπτεμβρίου 1816 ἀρ. 118 : «Per la Vittoria
riportata contro Algeri dalla squadra navale di S. M. B. sotto gli
ordini di Lord Exmouth».

τῆς Δικαιοσύνης, ἔλαβε μετ' ἐπιτυχεῖς ἐξετάσεις τὸ τοῦ Διδάκτο-
ρος τῆς νομικῆς δίπλωμα καὶ τὴν ἄδειαν τοῦ δικηγορεῖν. Τὸ
ἐπάγγελμα ὁμως τοῦτο δὲν ἤσκησεν ἐπὶ πολὺ, καθόσον, τῷ 1823,
διωρίσθη πρωτοκολληστῆς τοῦ ἐν Κερκύρᾳ δικαστηρίου τῶν
Ἐφετῶν, τῷ 1825, δημόσιος συνήγορος (Εἰσαγγελεὺς) ἐν Κεφαλ-
ληνίᾳ, ἔνθα καὶ παρέμεινε μέχρι τοῦ 1883, ὅτε μετετέθη εἰς Κέρ-
κυραν ¹. Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1834², ἐξελέγη γραμματεὺς εἰς τὸ
τμήμα τῶν οἰκονομικῶν. Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1838, ἀπέθανεν ὁ ὑ-
ποστράτηγος J. Hassard. Εὐθὺς ὡς ἐγγνώσθη ὁ θάνατος αὐτοῦ,
ὁ Μαρκουᾶς συνέθεσεν σονέττον, τὸ ὁποῖον ἐδημοσίευσεν «ἡ ἐφη-
μερὶς τοῦ ἠνωμένου κράτους τῶν Ἰονίων» μετὰ τῆς θλιβερᾶς εἰ-
δήσεως ³.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1839, ἀναδειχθεὶς ἀντιπρόσωπος ἐν τῷ
5' κοινοβουλίῳ, διωρίσθη ὑπαρχος (regente) Κερκύρας, διαλυ-
θείσης ὁμως τῆς Βουλῆς, ἐπαύθη.

Κατὰ τὰς νέας ἐκλογὰς, ἐπανεξελέγη βουλευτὴς καὶ ὑπαρχος
Κερκύρας ⁴.

Ὡσαύτως συνέθεσεν Ἰταλιστὶ καὶ ᾠδὴν ἐπὶ τῇ εἰς Γαλλίαν,
τῷ 1840, μετακομιδῇ τοῦ σκήνους τοῦ Ναπολέοντος, ἣν καὶ ἐδη-
μοσίευσεν ⁵.

Λήγοντος τοῦ ἔτους τούτου, παυθεὶς διωρίσθη μέλος τοῦ Ἑ-
περτάτου Συμβουλίου τῆς Δικαιοσύνης, ἐν συνεργασίᾳ δὲ μετ'
ἄλλων ἕξ ἐγκρίτων νομομαθῶν, τῷ ἀνετέθη ἡ συμπλήρωσις τῶν
ἤδη ὑπαρχόντων κωδίκων καὶ ἡ σύνταξις νέων, οἵτινες ἐτέθησαν

1. Τῆς ὑπηρεσίας του ταύτης εὐφημον μνεῖαν ποιεῖται ὁ τότε διοικη-
τῆς τῆς Κεφαλληνίας Ἄγγλος Sir Charles Napier ἐν τῇ περὶ Ἰονίων νῆ-
σων συγγραφῇ του.

2. Ἐπὶ τῆς ἀρμοστείας τοῦ Νούγεντ.

3. Ἐφημερὶς τοῦ ἠνωμένου κράτους τῶν Ἰονίων τῆς 16 Ἰουλίου 1838
ἀρ. 396 : «L' avvenimento lagrimevole della morte del Generale
maggiore J. Hassard dava occasione al seguente sonnetto».

4. Ὡς πρόεδρος τοῦ ἐπιχωρίου Συμβουλίου Κερκύρας ἐφρόντισε διὰ τὴν
τῆς νήσου, συνθέσας καὶ διαφόρους κανονισμούς, ἐν οἷς προέχουσιν ὁ τοῦ
ὄρφανοτροφείου Κερκύρας καὶ ὁ τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῶν νεκρῶν ἐν τῷ κοι-
νητῆίῳ τῶν ὀρθοδόξων.

5. «Per la traslazione in Francia della spoglia mortale di Na-
poleone, Ode di G. M. (1840)».

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΤ. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

εις εφαρμογήν, τὴν 1 Μαΐου 1811. Ἀρχομένου τοῦ 1844, ὁ Ματθαῖος Καλλὸς ἐκτιμῶν τὰς ἀρετὰς τοῦ Μαρχοῦ ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὸν τμῆμα τοῦ φυλλαδίου του ¹.

Τῷ 1846, συνθέσας σατυρικὸν ποίημα συγκείμενον ἐξ 66 ἑξάδων ἀπήγγειλεν αὐτὸ εἰς τὴν συνεδρίαν τῆς 8 Μαρτίου 1846 τῆς Ἑταιρείας τῶν Φιλομαθῶν καὶ ἐξέδοτο αὐτὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «La Bocca» ².

᾽Ο Πίος ὁ Θ΄

Εἰς τὴν αὐτὴν δὲ ἑταιρείαν ὀλίγον βραδύτερον ὠμίλησε περὶ τῶν Ἀσσιζῶν ³.

Ἐν ἔτος μετὰ ταῦτα, τὴν 1 δηλαδὴ Σεπτεμβρίου 1847, ἀπέθνησεν ὁ μέγας πολιτικὸς τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννης Κωλέτιης. Ἐπὶ τῷ θανάτῳ του, δὲ ὁ Μαρχοῦς συνέθεσεν ᾠδὴν δημοσιευθεῖσαν.

Τὴν 6 Φεβρουαρίου 1848, ὁ πάπας Πῖος ὁ Θ΄ ἀπηύθυνε διὰ τῆς Ρωμαϊκῆς ἑφημερίδος «τὸ Λά-

βαρον» ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξους, δι΄ ἧς οὗτος

1. «Περὶ μνημείων Ἰπολύτου Πινδεμόντη. Περὶ Παρίνου Βικεντίου ἱπ. Μόντη. Πουβλίου Ὀβιδίου περὶ ἐξορίας του. Περὶ Οὐγολίνου, Δάντη Ἀλιγκιέρου. Μεταφράσεις Ματθαίου Καλλοῦ Ἐν Κερκύρα, ἐκ τῆς τυπογραφείας τῆς Κυβερνήσεως 1844».

2. «Versi giocosi letti alla società de Filomatici in Corfù l' 8 marzo 1846 con giunte. Corfù, dalla tipografia del Governo εἰς 120 σ. 27».

3. Ἡ διατριβὴ του ἐδημοσιεύθη τῷ 1846 ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἐπὶ τῶν Σταυροφορικῶν νόμων (Assise) τῆς Ἱερουσαλήμ».

προτρέπει αὐτοὺς νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς ἣν, ὡς λέγει, εὐρίσκεται ὁ θεμέλιος λίθος τῆς ἀληθοῦς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

᾽Ο Ἀθ. Πολίτης

Τὴν 1 Ἀπριλίου 1848, ὁ Μαρχοῦς ἀπηύθυνε πρὸς τὸν τότε Πρωτοσύγγελον τοῦ Μητροπολίτου Χρυσάνθου, Ἀθανάσιον Πολίτην ἐπιστολήν, ¹ δι΄ ἧς ἀπήντα εἰς τὴν τοῦ Πίου ἐγκύκλιον. ²

1 Ἐφημερὶς Ἴονίου Κυβερνήσεως ἀρ. 172 τοῦ Μαΐου 1848. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς ἴδιον τεύχος ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἐπιστολιμαία ἀπάντησις εἰς τὴν πρὸς τοὺς ἀνατολικοὺς ἐπιστολήν τοῦ Πάπα ὑπὸ Γεωργίου Μαρχοῦ ἀνώνυμος. Μετὰ ἐπομένου Παραρτήματος ἀνωνύμου τινός. Μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ ἐκ τῆς ἑφημερίδος τῆς Ἴονίου Κυβερνήσεως τῆς Κερκύρας ὑπ' ἀρ. 172—3. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις Ἰακωβατέως 1848, εἰς 80ν».

ΙΑΚΩΒΑΤΕΩΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ἄλλοι ἀπήντησαν δι' ἄρθρων καὶ φυλλαμοῦσειο ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Τὴν 13]25 Μαΐου 1848. ἡ διάσημος Κερκυραία μεσόφωνος Ἐ-

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθιμος δ Γ΄
Ὁ Κουταλιανὸς

λένη Ἀγορη ἔδωκεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Φιλαρμονικῆς Ἐται-

ρίων ἀναιροῦντες τὰ τῆς ἐγκυκλίου. Τούτων ἀναφέρομεν ἀνώνυμον ἄρθρον δημοσιευθὲν ἐν τῇ Ἐφημερίδι τοῦ Ἰονίου Κράτους καὶ ὑπογεγραμμένον ὡς ἐξῆς : «Un figlio della chiesa Greca Orientale» τὴν τοῦ Ἰωάννου Κασσιανοῦ ἀπάντησιν, τὰς δημοσιευθείσας ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου Δανδόλου σκέψεις, αἵτινες ἠνάγκασαν τὸν Σκανδέλλαν, ὅπως ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Φλαμίνος Λόλλης ἐκδώσῃ φυλλάδιον ὑπὸ τὸν τίτλον : «Anvisi Amorevoli al De Antonio Dandolo.» Τὸ φυλλάδιον τοῦτο τοσοῦτον ἐξώργισε τὸν Δάνδολον, ὥστε ἐξέδωκεν ὀγκωδέστατον τόμον εἰς ἀπάντησίν του. Ὡσαύτως οἱ Κωνσταντῖος Σιούρτζις, Γεώργιος Ψουκαλᾶς καὶ ἄλλοι ὕψωσαν φωνὴν διαμαρτυρίας κατὰ τῆς ἐγκυκλίου. Ὁ Ζακύνθιος μάλιστα Ψουκαλᾶς ἐξέδωκεν ἐν Φιλιππουπόλει, τῷ 1848, καὶ εἰς β΄ ἔκδοσιν, τῷ 1865, ὀγκωδεστάτην πραγματείαν κατὰ τὸν Πρωτεύον τοῦ Πάπα.

ρείας ἐσπερινὴν φωνητικὴν συναυλίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν διενεμήθη εἰς τὰς κυρίας τὸ πρὸς τιμὴν τῆς καλλιτέχνιδος συντεθεὲν ὑπὸ τοῦ Μαρκοῦ ποίημα ¹.

Τὸν Μάϊον τοῦ 1848, ὁ Ἰσπανὸς Δυτικὸς ἱερεὺς καὶ διδάκτωρ τῆς Θεολογίας Σκανδέλλας δι' ἐπιστολῆς τοῦ πρὸς τὸν δυτικὸν ἀρχιεπίσκοπον Κερκύρας Νοστράνον καταχωρισθείσης εἰς τὸ «Portafoglio Maltese» ἀπεπειράθη ν' ἀνασκευάσῃ τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Μαρκοῦ καὶ ὑποστηρίξῃ τὰ ὑπὸ τοῦ Πάπα γραφέντα. Ἄλλ' ἀνηρέθη ὑπὸ τοῦ Μαρκοῦ τοσοῦτον ἀκαταμαχίτως, ὥστε ὁ σοφὸς Φιλητᾶς τὴν νέαν αὐτὴν ἀπάντησιν ἐθεώρησεν ἀξίαν ἐξελληνίσεως καὶ συνεξέδωκε μετὰ τῆς μεταφράσεώς ².

Ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Πάπα καὶ τὸ ἄρθρον τοῦ Σκανδέλλα παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, ὅπως συντάξωσιν ὁμολογίαν καὶ διὰ κοινῆς ἐγκυκλίου ἀπαντήσωσιν εἰς τὸν Πάπαν ³.

Τὴν ὁμολογίαν ταύτην ἐξιταλίσας συνεξέδωκεν ὁ Μαρκοῦς μετὰ τοῦ πρωτοτύπου ⁴ καὶ τινων κρίσεων τοῦ ἐν Κωνσταντι-

1. Τοῦτο ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Gazzetta Ionia τῆς 25 Μαΐου 1848» ὑπὸ τὸν ἐξῆς τίτλον : «Accademia musicale in onore d' Elena Ancri. La serra 24 Maggio 1848».

2. Εἰς τὸ περὶ τῆς πρὸς τοὺς ἀνατολικοὺς ἐγκυκλίου Πίου τοῦ Θ' ἄρθρον τοῦ Δρ I. B. Σκανδέλλα τὸ ἐν τῷ Μελιταίῳ Χαρτοφυλακείῳ τῆς 25 Μαΐου καταχωρισθὲν, ἀπάντησις Γεωργίου Μαρκοῦ Κερκυραίου μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ ὑπὸ X. Φ. Ἐν Κερκύρᾳ 1848. All articolo del Dre G. B. Scandella su l' enciclica di Pio IX agli orientali inserito nel portafoglio Maltese del 25 Maggio 1848 risposta di Giorgio Marcoran Carcirese. Corfu 1848».

3. Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἐδημοσιεύθη μὲ ἡμερομηνίαν αωμη, κατὰ Μάϊον Ἰνδικτιῶνος καὶ μετὰ τὰς ὑπογραφὰς τῶν τεσσάρων Πατριαρχικῶν συνόδων ὑπὸ τὸν ἐξῆς τίτλον : «Ἐγκύκλιος τῆς μᾶς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας. Ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξους. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκ τῆς Πατριαρχικῆς τοῦ γένους τυπογραφίας, 1848, εἰς ἕον σελ. 50».

4. Ἐγκύκλιος τῆς μᾶς ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας. Ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξους. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τῆς Πατριαρχικῆς τοῦ γένους Τυπογραφίας 1843, ἀνατυπωθεῖσα, ἐν Κερκύρᾳ 1848. Enciclica dell' una santa, catolica et apocolica chiesa

νουπόλει τύπου ²

Εὐθὺς ὅμως οἱ Δυτικοὶ ἐδημοσίευσαν ἀνασκευὴν τῆς ὁμο-
λογίας αὐτῆς ³

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1849, ἐτιμήθη ὑπὸ τῆς Ἀνάσσης διὰ
τοῦ τότε Ἀρμοστοῦ Σήτωνος, μὲ τὸν Ἱπποτικὸν Σταυρὸν τοῦ
τάγματος τῶν Ἁγίων Μιχαὴλ καὶ Γεωργίου. Τὴν δὲ 24 Ἰουνίου
1853, προήχθη εἰς ταξίαρχην τοῦ αὐτοῦ τάγματος ⁴.

agli ortodossi di ogni regione. Edita a Constantinopoli nel
1848, dalla nazionale tipografia del Patriarcato e tradotta da
Giorgio Macoran. Ristampata a Corfu 1848 μ. 107»,

1, Ἰδία τοῦ Τηλεγράφου τοῦ Βοσπόρου.

2. Βραδύτερον, τῷ 1855, ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις καὶ μετάφρασις τῆς
ἀνασκευῆς τούτης, τύποις Α. Ψυλλιακοῦ καὶ Λ. Ρουσσῶν ὑπὸ τὸν τίτλον:
« Ἀνασκευὴ τῆς συνοδικῆς ἐγκυκλίου Ἀνθίμου τοῦ Σχηματικοῦ Πατριάρ-
χου Κωνσταντινουπόλεως ».

3. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἐξῆς προσφώνησις, ἣν ἐποιήσατο ὁ συστή-
σας τὴν προαγωγήν του Ἀρμοστῆς Οὐάργδος ἀπονέμων, τὴν 30 Αὐγού-
στου, τὸ νέον παράσημον :

« Κύριε Γεώργιε Μαρκοῶ

Ἐπειδὴ ὑπῆρξεν ἐσχάτως καθήκόν μου, ἵνα συστήσω τῇ Αὐτῇ Μεγα-
λειότητι ἓνα τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Τάγματος τῶν Ἁγίων Μιχαὴλ καὶ Γεωρ-
γίου πρὸς προβιβασμὸν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ταξίαρχου δὲν ἔδρον εἰς τὸν
κατάλογον τῶν Ἱπποτῶν ὄνομα τόσον διακεκριμένον, ὡς τὸ Ὑμέτερον.

Ὑμεῖς ἐν πρώτοις ἐλάβετε δημοσίαν θέσιν ἐν τῷ Κράτει τούτῳ κατὰ
τὸ 1807, καὶ νῦν συνεπληρώσατε ἀδιάκοπον ὑπηρεσίαν 46 ἐτῶν κατὰ τὰ
ὁποῖα ἐλάβετε διαδοχικῶς τὰς θέσεις Γραμματέως τοῦ ἐν Κερκύρῃ Ἐ-
φετείου—Εἰσαγγελέως Κεφαλληνίας,—Γραμματέως τῆς Γερουσίας ἐπὶ
τῶν Οἰκονομικῶν—Ἐπάρχου Κερκύρας—μέλους τῆς Νομοθετικῆς Συνε-
λεύσεως τοῦ Ζ Κοινοβουλ.—Ἐπάρχου ἐκ νέου Κερκύρας καὶ τέλος μέ-
λους τοῦ Ἀνωτάτου τῆς Δικαιοσύνης Συμβουλίου, ἐν ᾧ ὑψηλῷ ὑπουρ-
γήματι διωρίσθητε κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1840, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ
καθήκοντα ἐξεπληρώσατε μετ' ἀμωμῆτου ἀκεραιότητος ἐπὶ τὴν μακρὰν
περίοδον τῶν δέκα τριῶν ἐτῶν.

Διὸ μετὰ πλήρους ἐμπιστοσύνης θέλει κυρωθῆ ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης
τῶν συμπολιτῶν σας, τὸ ὁποῖον ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἔλαβεν αἰσθημα
περὶ τῶν ὑμετέρων ὑπηρεσιῶν καὶ θέλονσι πάντες χαρῆ ἐν τῷ βλέπειν Ὑ-
μᾶς περιβαλλόμενον διάκρισιν, ἧς τόσοντο δικαίως καὶ ἐντίμως ἠξιώθητε,
ὅτι σήμερον ἐξετέλεσα τὴν διαταγὴν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος περικο-
σμῶν Ὑμᾶς τῷ Σταυρῷ Ταξίαρχου τοῦ ἐπισημοτάτου Τάγματος τῶν Ἁ-
γίων Μιχαὴλ καὶ Γεωργίου ».

Τὴν 11 Δεκεμβρίου τοῦ 1853, συνῆλθεν ἐν Ρώμῃ τὸ ἔγκρυ-
φον συνέδριον ¹. Ὁ Πάπας Πίος ἐνόμισεν ὅτι εὖρε κατάλληλον
περίστασιν, ἵνα εἰς τὴν κατὰ τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συν-
εδρίου προσλαλῶν του θίξη καὶ πάλιν τὸ ζήτημα τῆς Ἐνώσεως
τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἀνασκευάσῃ τὰ περιληφθέντα ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ
τῶν 4 πατριαρχικῶν συνόδων καὶ τὰ γραφέντα ὑπὸ τοῦ Μαρκοῶ.

Ὁ Μαρκοῶς ἀντὶ ἀπαντήσεως ἐξέδοτο μετὰ προσθηκῶν εἰς
δευτέραν ἔκδοσιν τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποῖαν ἔδωκεν εἰς τὸ ἄρ-
θρον τοῦ Σκανδέλλα ², συγχρόνως δὲ ἔγραψεν Ἰταλιστὶ εἰς ἴδιον
φυλλάδιον τὰς παρατηρήσεις του ἐπὶ τῶν λεχθέντων ἐν τῷ συν-
εδρίῳ ὑπὸ τοῦ Πάπα. Τὸ φυλλάδιον τοῦτο μεταγλωττίσας ὁ
Χριστόφορος Φιλητᾶς ἐδημοσίευσεν ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἰταλι-
κοῦ κειμένου ³. Εἰς τοῦτο ἀπήντησεν ὁ Πάπας δι' ἄρθρου του ⁴,
ὅπερ παρέσχεν ἀφορμὴν τῷ Μαρκοῶ, ὅπως ἀνασκευάσῃ τὰ ἐν
τῷ παρικῷ ὄργανῳ γραφέντα δι' ἑτέρου φυλλαδίου ⁵. Ἡ Civiltà
cattolica ⁶ ἀπήντησε τῷ Μαρκοῶ, ὁ ὁποῖος ἐντονώτατα ἐπανα-
πήντησε.

Τὴν 9]21 Νοεμβρίου 1857, ἀπέθνησκεν ὁ ἐθνικὸς ποιητὴς Διο-
νύσιος Σολωμός. Ὁ Μαρκοῶς συνδεόμενος μετ' αὐτοῦ διὰ
στενωτάτης φιλίας ἐξεφώνησεν ἐν τῇ τῆς Κερκύρας μητροπόλει ἐπι-

1. Consistorio segreto.

2. Τύποις Ἐρμού Α. Τερζάκη καὶ Θ. Ρωμαίου, σ. 95.

3. « Ἐπὶ τινων χωρίων τῆς ὑπὸ Πίου Θ' ἐν τῷ ἐγκρύφῳ συνεδρίῳ, τῇ
19 Δεκεμβρίου γενομένης προσλαλιάς. Παρατηρήσεις Γεωργίου Μαρκοῶ
μετεγλωττίσας Χριστόφορος Φιλητᾶς. Ἐν Κερκύρῃ, τυπογραφεῖον Ἐρμού
Α. Τερζάκη καὶ Θ. Ρωμαίου 1854. Sopra alcuni passi dell' allocuzio-
ne di Pio IX nel consistore segreto del 19 dicembre 1853. Osser-
vazioni di Giorgio Marcoran. Corfù tipografia Mercurio A. Ter-
zachi et T. Romeo, 1854. εἰς 8ον σ. 35 ».

4. Δημοσιευθέντος ἐν τῷ Quaderno C τῆς 20 Maggio τοῦ 1854 τῆς
Civiltà Cattolica [ἔτος V τόμ. VI σ. 426—434] ὑπὸ τὸν τίτλον : « Sul-
la confutazione di Antimo Patriarca e sopra alcune osservazioni
di Giorgio Marcoran ».

5. Risposta all' articolo della Civiltà cattolica [Quaderno C, 20
Maggio 1854] sulla confutazione di Antimo Patriarca e sopra alcune
osservazioni di Giorgio Marcoran. Corfù. Giugno 1854. Εἰς 8ον σελ. 33.

6. Ἐτος VI, τόμ. IX σελ. 187—200.

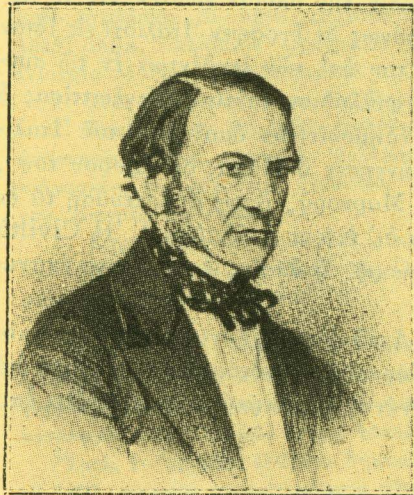
κήδειον λόγον¹, ὅστις, ὡς ἀναφέρει καὶ ὁ Βροκίνης ἐξελληνίσθη.

Τὴν 13]25 Μαΐου 1861, συνέστη πρὸς προαγωγὴν τῶν γραμμάτων ἐν Ἐπτανήσῳ ἢ Ἴόνιος Ἑταιρεία. Τὴν ἡμέραν δὲ τῶν ἐγκαινίων τῆς ἐνώπιον τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν Ἑταίρων ὁ Μαρκοῤῥᾶς ἀπήγγειλε τὸ ἐπὶ τούτῳ ἔξ 76 ἐξάδων συντεθὲν ποίημά του «La Moda»².

Τὸν Αὐγούστον τοῦ 1862 ὁ διαδεχθεὶς τὸν Γιούγκ ἀρμο-

στῆς Νάιξ Στόρξ ὑπέικων εἰς διαβολὰς καὶ λόγῳ πολιτικῶν ἀντιπαθειῶν ἀπέλυσε τοῦ Ἑπερτάτου Συμβουλίου τοὺς Ἐπτανησίους δικαστὰς Γεώργιον Μαρκοῤῥᾶν καὶ Ἀναστάστ. Ξυδιᾶν.

Ὁ Μαρκοῤῥᾶς εὐθὺς ἐξέδοτο Γαλλιστὶ τὴν ἀπολογίαν του, φαίνεται δὲ ὅτι ἐδικαιώθη, προσφυγὼν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Λόρδων καὶ τὴν τῶν κοινοτήτων, εἰς ἃς καὶ προσεκόμισε τὰ ἔγγραφα

Ὁ Γλάδστων

ἕνεκα τῶν ὁποίων αὐτὸς καὶ ὁ συναδέλφος του ἐσυκοφαντήθησαν.

Καίτοι δὲ ἀπεδείχθη ἡ ἀθωότης των καὶ πλήρως ἱκανοποιήθησαν ἐκ τῶν λεχθέντων ἐν ταῖς Βουλαῖς καὶ δὴ ὑπὸ τῶν Ρέβουκ καὶ Γλάδστωνος δὲν ἐπανῆλθον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν³.

1. «Discurso letto nella cattedrale di Corfù in morte del conte Dionigi Solomos dal Cr. Giorgio Marcoran Corcirese».

2. «Versi giocosi di G. M. letti alla società Ionica pel progresso delle scienze, lettere ed arti nella riunione del 13]25 Maggio 1861. Corfu, tipografia Ionica di Spiridione ed Arsenio fratelli Cao. 1861 εἰς 8ον σ. 23».

3. Συναφὴ πρὸς τὸν ἀγῶνα, ὃν ὁ Μαρκοῤῥᾶς διεξήγαγε πρὸς ἀνάγκη-

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1863 ἔγραψεν ἱστορικὴν μελέτην «Περὶ τῆς ἐν ταῖς Ἴονίσις νήσοις Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας»¹.

Τὴν 4 Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐξέδωκε Γαλλιστὶ φυλλάδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «La revision du traité du 5 Novembre 1815 relatif aux Iles Ioniennes»², ἐν ᾧ ἀναπτύσσει τὰ «ἀνόμους διὰ τοῦ ὑπογραφέντος Πρωτοκόλλου τῆς 14 Νοεμβρίου 1863 προσβληθέντα δίκαια τοῦ Ἰονίου λαοῦ»³, καὶ ἀποδεικνύει «τὸ ἄτοπον, ἄδικον, ἄσκοπον καὶ ἐπιβλαβὲς τῶν ἐπιβαλλομένων μέτρων τῆς κατεδαφίσεως καὶ ἐξουδετερώσεως»⁴.

Προσαρτηθείσης τῆς Ἐπτανήσου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ Κέρκυρα ἀνέδειξε διὰ καθολικῆς ψηφοφορίας ἀντιπροσώπους τῆς ἐξοχῆς,

σιν τῶν κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν συναδέλφων του ριφθεισῶν διαβολῶν εἶναι καὶ τὰ ἐξῆς φυλλάδια : Ἀον «ἔγγραφα προαχθέντα εἰς φῶς χάρις τῶν ἀτρούτων καὶ ἐντίμων ἀγῶνων τῶν κλεινῶν τοῦ Βρετανικοῦ κοινοβουλίου μελῶν, μεταφρασθέντα δὲ καὶ ἐκδοθέντα πρὸς γνῶσιν τοῦ κοινοῦ, δαπάνῃ φίλων τῶν διὰ τῶν ἐγγράφων τούτων συκοφαντηθέντων. [Οἱ συκοφαντηθέντες φίλοι διὰ τῶν ἐγγράφων τούτων ἦσαν ὁ Γεώργιος Μαρκοῤῥᾶς καὶ Ἀναστάσιος Ξυδιᾶς]. Κέρκυρα, τυπογραφεῖον ἢ Ἴονία Σπυριδωνος καὶ Α ἀδελφῶν Κάων, 1863 εἰς 8ον σ. 30». Βον «Observations sur les pièces produites à l' appui de la démission des deux Juges Ioniens par Georges Marcoran de Corfou. Corfou, imprimerie Ionie par les freres set A.Caos. 1853 εἰς 8ον σ».30. «Γον Quelques observations sur les débats du 17 avril 1863 à la Chambre des Lords d' Angleterre au sujet d' une démission de Juges dans Jes les Joniennes par Georges Marcoran de Corfou avec appendice. Corfou, imprimerie Ionie par S. et A. frères Caos 1863. Εἰς 8ον, σ. 27». Δον «Sui documenti prodotti a sostegno della dimissione dei due Giudici Jonii del supremo Consiglio osservazioni di Giorgio Marcoran (dal francese). Corfù tipografia Ionica di S. et A. fratelli Caos. 1863 εἰς 8ον σ. 29».

1. Αὕτη κατεχωρίσθη εἰς τὸ ἐν Παρισίσις ἐκδιδόμενον «Ἐθνικὸν ἡμερολόγιον τοῦ Μαρίνου Βρετοῦ τοῦ ἔτους 1866. σ. 317- 335».

2. Corfou. imprimerie Ionie par les frères S. et A.Caos 1863, εἰς 8ον, σ. 13.

3. Διὰ τοῦ πρωτοκόλλου αὐτοῦ ὀρίζετο ἡ διὰ Βολταϊκῶν συστοιχιῶν ἀνατροπὴ τῶν ὀχυρωμάτων τῆς Κερκύρας καὶ ἡ εἰς διηνεκὴ οὐδετερότητα ἀποκατάστασις τῆς νήσου ταύτης καὶ τῆς τῶν Παξῶν.

4. Ὡς πρὸς τὴν ἀναγέννησις Κερκύρας ἀρ. 47 καὶ 53 τῆς 30 Νοεμβρίου 1863 καὶ 18 Ἰανουαρίου 1864».

οἷτινες ἐπρόκειτο νὰ ἀντιπροσωπεύσωσι καὶ τὴν πόλιν. Τότε οἱ τῆς πόλεως, τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα ἀντέκειντο πρὸς τὰ τῶν ἐκλεχθέντων πληρεξουσίων, φοβούμενοι μήπως τὸ ἄτοπον τοῦτο καθιερωθῆ, ἔπεισαν τὸν Μαρκοῤῥαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν Βασιλέα, ἵνα ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα, ὅπως τὸ ἄτοπον τοῦτο μὴ ἐπαναληφθῆ.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ Μαΐου 1865, διαλυθείσης τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως καὶ προκηρυχθεισῶν ἐκλογῶν διὰ τὴν Ἀ' σύνοδον, ἀνεδείχθη ὁ Μαρκοῤῥας βουλευτὴς Κερκύρας, εἰς μάτην δὲ ἐμόχθησεν, ἵνα ἐπανορθώσῃ τὸ κακὸν τὸ προσγενόμενον εἰς τοὺς ἐν τῇ πόλει διὰ τῆς ἀφομοιώσεως καὶ τῆς πρὸς τὸ συμφέρον τῶν χωρικῶν δοθείσης λύσεως ἀγροτικῶν τινων ζητημάτων.

Τὴν 9 Ἰουλίου 1865, ἡ Βουλὴ σεβομένη τὴν ἡλικίαν καὶ τὰς ἀρετάς του, τὸν ἀνέδειξεν ἀντιπρόεδρον αὐτῆς. Ὀλίγον δὲ βραδύτερον, τοῦ ἀπενεμήθη καὶ ὁ ἀργυροῦς σταυρὸς τοῦ Σωτῆρος.

Ἀναχωρήσαντος τοῦ τελευταίου δουκὸς τῆς Τοσκάνης ὡς μὴ θέλοντος νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὰς αἰτήσεις τῶν ὑπηκόων του καὶ συνενωθῆ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ ὁ περιώνυμος Ἰταλὸς ποιητῆς Ἰωσήφ Giusti συνέθεσε σονέττον, ὅπερ ὁ Μαρκοῤῥας ἐξελληνίσας ἐδημοσίευσεν μετὰ τοῦ Ἰταλικοῦ πρωτοτύπου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ναὶ καὶ Ὅχι» ¹.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1867, ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας προήγαγεν αὐτὸν εἰς Μεγαλόσταυρον τοῦ Τάγματος τῶν Ἁγίων Μιχαὴλ καὶ Γεωργίου.

Τὸν Μαΐον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὁ βαρῶνος Πασχάλιος Ρεβολτέρα ἐγκαινίασε τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγερθεῖσαν ἐκκλησίαν. Ἐπὶ τῷ γεγονότι τούτῳ ὁ Μαρκοῤῥας συνέθετο δεκατετραστίχον ᾠδὴν, ἡ ὁποία ἀπαγγελθεῖσα παραμένει ἀνέκδοτος εἰς χεῖρας τῆς οἰκογενείας τοῦ ποιητοῦ Γ. Μαρτινέλλη.

Ὀλίγον βραδύτερον ἐπανεξέδωκεν εἰς ἓν φυλλάδιον τὰ ποιήματά του «La Bocca e la Moda» ¹.

1. «Μαρίνου Βρετοῦ Ἐθνικὸν ἡμερολόγιον 1866. Σ. 262—263».

1. «Poemeti giocosi letti il primo nel 1846 alla società de' Filomatici in Corfù, il secondo nel 1861, alla società Jonia, pel pro-

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1868, ὑπὸ τῶν ἐν Τεργέστη ὁμογενῶν ἐδόθη συναυλία ὑπὲρ τῶν Κρητῶν προσφύγων. Ξένη δὲ τις κυρία προσφέρθη, ὅπως δωρεὰν μετὰσχῃ αὐτῆς. Πρὸς τιμὴν τῆς κυρίας ὁ Μαρκοῤῥας συνέθεσεν ποίημα δημοσιευθὲν ¹.

Τὴν 19]31 Αὐγούστου, 1868 ἐξέθετο τὰς γνώμας του ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος Κερκύρας δι' ἰδίου φυλλαδίου ².

Τῷ 1869, προήχθη εἰς τὸν χρυσοῦν Σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος.

Τῷ 1870, ἐδημοσίευσεν Γαλλιστὶ μελέτην «περὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων» ³.

Ἐν ἔτος μετὰ ταῦτα, ἐπὶ τῷ ἐν Παρισίοις ἐμφυλίῳ πολέμῳ συνέθεσε ποίημα ⁴.

Τῷ 1873, ἐδημοσίευσεν ποίημα εἰς **Θιέρσον** μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν «ἡ 24 Μαΐου 1873».

Βαθμιαίως ὁ Μαρκοῤῥας ἀπώλεσε τὴν ὄρασιν. Ἐπὶ τριετίαν δὲ τυφλὸς καὶ μετὰ βραχυχρόνιον νόσον ἀπέθανε τὴν 23 Σεπτεμβρίου 1878 ⁵.

Ὁ υἱὸς τοῦ Γεωργίου **Γεράσιμος** δὲν ἐφάνη κατώτερος τοῦ πατρὸς του, καθόσον μαθὼν τὰ πρῶτα γράμματα εἰς τὴν γενετήριάν του, ὅπου ἐπὶ ἑπταετίαν ὁ πατὴρ του ἐχορημάτισεν εἰσαγγελεύς, καὶ τελειώσας τὸ Γυμνάσιον ἐν Κερκύρα ὑπὸ τοὺς διευθυντὰς Ὁριόλην καὶ Κάλβον, ἀπῆλθε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Σπύρου, τῷ 1849, εἰς Ἰταλίαν, ὅπου ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν. Λόγῳ ὅμως τοῦ θανάτου τοῦ ἀδελφοῦ του Στέλιου, ἐπισυμβάν-

gresso delle scienze, lettere ed arti. Ristampata con cambiamenti e giunte. Corfù, tipografia Jonia, 1867, εἰς 8ον σ. 57».

1. «Τεργεσταῖος παρατηρητῆς ἀρ. 68 τῆς 23 Μαρτίου 1868».

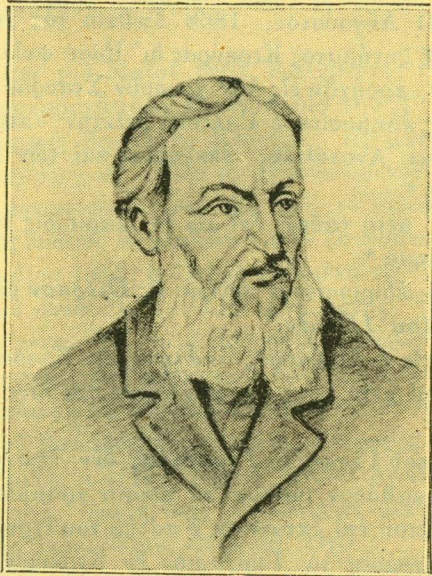
2. «Précis et esprit de la question agricole de Corfou».

3. «L'église et les empereurs à Constantinople exposé par Georges Marcoran de Corfou. A Corfou, imprimerie Cadmos de Neophyte Carajannis 1870. εἰς 8ον σ. 203».

4. «La seconda metà del 1870. Gennaio 1871. Tip. G.Nacamulli. Στίχοι μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Giorgio Marcoran».

5. Ἐπιγράδειον ἐξεφώνησεν ὁ Μιχαὴλ Ἰδρωμένος.

τος τὴν 29 Ἀπριλίου 1852, ἵνα μὴ ἀφήσῃ μόνον τὸν πατέρα του, ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὰς ἐν τῇ ἐσπερίᾳ σπουδὰς του καὶ ἐπανέλθῃ εἰς Κέρκυραν.

Ὁ Γεράσιμος Μαρκοῤᾶς

Τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐγγραφεὶς εἰς τὴν Ἴονιον Ἀκαδημίαν συνεπλήρωσε τὰς σπουδὰς του καὶ ἔτυχε διπλώματος νομικῆς. Συνδεθεὶς ὅμως μετὰ τοῦ Σολωμοῦ δὲν ἤσκησε τὴν ἐπιστήμην του καὶ ἀσχοληθεὶς μὲ τὴν φιλολογίαν ἴδρυσε μετὰ τοῦ Πολυλά, τοῦ Ι. Ρηνοπούλου, τοῦ Νικ. Μακροῦ, τοῦ Ἰωσήφ Κουαρτάνου, τοῦ Καλοσγούρου, τοῦ Καρόλου Μάνεση, τοῦ Ἰωάννου καὶ Ἀντωνίου Μανούσου καὶ ἄλλων φιλολογικὴν σχολήν¹, ἣ

1. Ἡ σχολὴ αὕτη μέχρι τοῦ 1853 εἶχεν ὡς κέντρον τὸ ἐν Γαρίτῳ καφενεῖον τοῦ Ἀνανία, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ποιητὴς ἐσύχναζε. Ἀπὸ τοῦ 1853 μετέθεσε τὴν ἔδραν τῆς εἰς τι νεότευκτον ἐν Κερκύρᾳ καφενεῖον Χρήστου τινος Παξίου, τὸν ὁποῖον καὶ θανόντα ὁ Μαρκοῤᾶς ἀπῆθανάτισε δι' ἐπιγράμματος.

Ὁ Σολωμός, ὅτε εὗρίσκετο εἰς τὴν Κέρκυραν, ἦτο ἐκ τῶν τακτικῶν

ὁποῖα ἐπρέσβευεν ὅτι «ἡ γλῶσσα πρέπει ν' ἀπαλλαγῇ τῶν τύπων τῆς ἀρχαίας» καὶ συνέστησε τὴν φιλοδραματικὴν σχολὴν Κερκύρας.

Ὁ Μαρκοῤᾶς καίτοι ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας ἔγραφε στίχους, ζῶντος τοῦ Σολωμοῦ, δὲν ἐτόλμα οὔτε νὰ τοὺς δείξῃ, οὔτε νὰ τοὺς ἀναγνώσῃ, θανόντος ὅμως τὴν 9|21 Φεβρουαρίου 1857 τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητοῦ, ἔλαβε τὸ θάρρος, ἵνα δημοσιεύσῃ ποίημα ὑπὸ τὸν τίτλον «τὸ πρῶτο ψυχοσάββατο. Ὡδὴ Γερασίου Μαρκοῤᾶ», ἐν ᾧ ἐγκωμιάζει τὸ ἔργον καὶ τὰ ἰδιαικῆ τοῦ Ζακυνθίου ὕμνογράφου.

Κατόπιν συνειργάσθη μετὰ τοῦ Πολυλά καὶ Κουαρτάνου πρὸς συγκέντρωσιν, τακτοποίησιν καὶ δημοσίευσιν τῶν ποιημάτων τοῦ Σολωμοῦ τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1859.

Εἶτα νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα τοῦ γενικοῦ γραμματέως τῆς γερουσίας Ἀντωνίου κόντε Δούσμανη Αἰκατερίνην ἀνεμίχθη ἐνεργῶς εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως ἀγῶνα.

Ἐγραψε δὲ πλεῖστα ποιήματα, ἀρυσθεὶς τὰ θέματά του ἐκ τῶν συγχρόνων αὐτοῦ γεγονότων καὶ τῶν οἰκογενειακῶν του σχέσεων.

Οὕτω, τῷ 1863, ἐδημοσίευσεν εἰς ἴδιον τεῦχος¹ τὴν σάτυραν ὀ «Λέλεκας καὶ ὁ Σπαρτσίνης»², ἣτις εἶναι διάλογος, ὡς ὁ ἴδιος μᾶς γράφει εἰς τὴν ποιητικὴν του συλλογὴν τοῦ 1899³, «μεταξὺ

τέρων θαμώνων τῶν καφενεῖων αὐτῶν. Ὑπάρχει δὲ καὶ τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον τὸ ὁποῖον δεικνύει τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματος τοῦ Μαρκοῤᾶ.

Ὁ Σολωμός εἶχεν ἀπατήσῃ παρὰ τοῦ γραμματέως τοῦ ἀρμοστοῦ τὸν διορισμὸν τοῦ Κουαρτάνου εἰς δημοσίαν θέσιν. Ὁ γραμματεὺς ὑπεσχέθη, ἀλλ' ἠθέτησε τὸν λόγον του παραπεισθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς του. Τότε ὁ Μαρκοῤᾶς εἰς τὸν θέλοντα νὰ δικαιολογηθῇ ὑπάλληλον εἶπε τὸ ἐξῆς:

«La sposa è un gran parola; ma la parola data e un grata sposa».

1. Ἡ σάτυρα αὕτη ἐπανεξεδόθη εἰς τὴν «Νέαν Ἐστίαν».

2. Διάλογος. Κέρκυρα τυπογραφεῖον Ἰονία Σπυριδωνοῦ καὶ Α. ἀδελφῶν Κάων. 1863.

3. Ἐν τῇ συλλογῇ αὐτῇ δὲν συμπεριελήφθη. Τὸν λόγον δὲ μᾶς λέγει ὁ ποιητὴς γράφοντι «Δὲν συμπεριέλαβα καὶ τοῦτο στὴ νέα συλλογῇ».

τοῦ ὑστέρου Ἄγγλου ἀρμοστοῦ τῆς Ἑπτανήσου Στόρξ, ὅπου ἀγγλικά σημαίνει *λέλεκας* καὶ τοῦ τότε προέδρου τῆς γερουσίας Καρούσου πού στήν Κεφαλληνία εἶχε τὸ *sobriquet* Σπαρτσίνης».

Τὸ ἐπιὸν ἔτος ἔγραψε «Τὰ Κάστρα μας», ὅπερ ἐδημοσίευσε πρῶτον μὲν εἰς τὴν «Ἀναγέννησι»¹ τοῦ Πολυλά, εἶτα δὲ εἰς ἴδιον τεῦχος². Τὸ ποίημα τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ὅπως παραχώρησεν τὴν Ἑπτάνησον καὶ εἰς τὴν δοθεῖσαν διαταγὴν εἰς τὸν μέλλοντα νὰ ἀναχωρήσῃ στρατόν της, ἵνα κατεδαφίσῃ τὰ φρούρια τοῦ Βίδου.

Τῷ 1864, ἐπὶ τῇ μεταβάσει τοῦ βασιλέως Γεωργίου εἰς Κέρκυραν ὁ Μαρκοῤᾤς συνέθεσε ποίημα τὸ ὁποῖον μετὰ Γαλλικῆς μεταφράσεως καὶ σημειώσεων ἐδημοσίευσεν εἰς ἴδιον τεῦχος³.

Ἡ ἐπανάστασις τῆς Κρήτης καὶ τὸ δλοκαύτωμα τοῦ Ἀρκαδίου ἐνέπνευσαν εἰς τὸν Μαρκοῤᾤν τὰ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ 25 Μαρτίου τοῦ 1867»⁴ καὶ «ὁ ὄρκος»⁵ ποιήματά του.

Πλὴν ὅμως τούτων καὶ ἄλλα ποιήματα ἔγραψεν ὁ Μαρκοῤᾤς ὡς ὁ «conte Giuliano e castello maledetto», «ὁ ἐτοιμοθάνατος Σουλιώτης», «ὁ ἀποκλεισμός τοῦ 1866», «ἡ ἀπλὴ καὶ ἡ καθα-

μολονότι πολλοὶ ἐπέμειναν νὰ τὸ κάμω, ἐπειδὴ περασμένη ἡ αἰτία τοῦ τὸ ὑπαγόρευσε, δὲν ἤθελα νὰ πικράνω κάποιους ὅπου ζοῦν καὶ ἀναφέρονται σ' ἐκείνους τοὺς στίχους».

1. «Ἀναγέννησις» Κερκύρας ἔτος Β' ἀρ. 59 τῆς 29 Φεβρουαρίου 1864.
2. Κέρκυρα, τῇ 29 Φεβρουαρίου. 1864, τυπογραφεῖον Ἑρμῆς στίχοι Γερασίου Μαρκοῤᾤ.
3. Ὁ ἐρχομὸς Γεωργίου τοῦ πρώτου εἰς τὴν Κέρκυρα καὶ ὁ βασιλικὸς ἕμνος μελοποιημένος ἀπὸ τὸν Ἱππότη Νικόλαον Χ. Μάντζαρον, στίχοι Γερασίου Μαρκοῤᾤ. L' arrivée de Georges premier à Corcyre et l'hymne royal mis en musique par le chevalier Nicolas C. Manzano, vers de Gerasimo Marcoran. Κέρκυρα τυπογραφεῖον ἡ Ἴονία ἀδελφῶν Κάων 1864, σ. 31. Τὸ ἑλληνικὸν κείμενον τοῦ ποιήματος τούτου ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν β' τόμον τῆς «Χρυσῆς ἀλφειδος» τῆς 30 Ἰουνίου 1864, σ. 376 καὶ ἐν τῇ «Ἀναγέννησει» τῆς Κερκύρας ἀρ. 71 τῆς 30 Μαΐου 1864.
4. Στίχοι Γερασίου Μαρκοῤᾤ. Κέρκυρα τυπογραφεῖον «ἡ Ἴονία» ἀδελφῶν Κάων. 1867.
5. Ποίημα Γερασίου Μαρκοῤᾤ. Ἐν Κέρκυρα τυπογραφεῖον «ἡ Κέρκυρα» 1875 εἰς 8ον σ. 64.

ρεύουσα»,¹ «τὸ ἄγαλμα τοῦ Καποδιστρίου», «οἱ θησαυροὶ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ», «ὁ Ἀρίοντας», «ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία», «ὁ Μάρτης», «ἡ Μητρικὴ ἀγάπη», «κλᾶψε» στὸ θάνατο τοῦ Ζακυνθίου Ἰουλίου Τυπάλδου, «ἡ Ἁγία Αἰκατερίνη», «Παράπονο πεθαμένης», «Ρεγγίνα Σκάρπα» κλπ.

Ὅλα αὐτὰ πλὴν τῆς σατύρας «Λέλεκας καὶ Σπαρτσίνης» περιέλαβεν εἰς δύο συλλογὰς τὴν «τῶν ποιητικῶν ἔργων»² καὶ τὴν «τῶν μικρῶν ταξιδιῶν»³,

Τῷ 1898, τὰ ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τοῦ Σολωμοῦ ἐκδοθέντα πανηγυρικὰ τεύχη τῆς «Ἐθνικῆς Ἀγωγῆς»⁴ καὶ τῆς «Ἡοῦς Ζακύνθου»⁵ περιέλαβον ποιήματα τοῦ Μαρκοῤᾤ.

Τῷ 1899, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Giovanni Cannà μετέφρασεν Ἰταλιστὶ τὸν «Ὅρκον»⁶.

Τῷ 1902, προσεκλήθη ὑπὸ τῆς ἐν Ζακύνθῳ ἐπὶ τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ Σολωμοῦ ἐπιτροπῆς, ἵνα παρευρεθῇ εἰς τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Σολωμοῦ. Εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς :

Κύριον Φριδερίκον Καρρέρ

Πρόεδρον τῆς ἐπὶ τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ Σολωμοῦ Ἐπιτροπῆς.
Ζάκυνθος

Σεβαστέ μοι κ. Καρρέρ,

Οὐδέποτε ἠσθάνθην τὸ βᾶρος τῆς ἡλικίας μου ὡς τώρα, μίαν μικρὰ ἀδιαθεσίαν μ' ἐμποδίζει νὰ παρευρεθῶ εἰς τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς σεβαστῆς μορφῆς τοῦ Διδασκάλου.

1. Στίχοι Γερασ. Μαρκοῤᾤ. Κέρκυρα τυπογρ. I. Ναχαμούλη, 1872, εἰς 8ον σ. 17.
2. Ποιητικὰ ἔργα. Κέρκυρα τυπογραφεῖον I. Ναχαμούλη 1890.
3. Ἐδημοσιεύθη ἐν Ἀθήναις τῷ 1898—8ον.
4. τῆς 8 Ἀπριλίου 1898.
5. ἀρ. 5 καὶ 6 τοῦ Μαρτίου, καὶ Ἀπριλίου. 1898.
6. Ἡ μετάφρασις αὕτη ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον εἰς τὴν Rassegna nazionale τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1899, ἀνεδημοσιεύθη δὲ καὶ εἰς ἴδιον τεῦχος ὑπὸ τὸν τίτλον : «Giuramento, poema in greco volgare di Gerasimo Marcoran recato in prosa italiana. Firenze, ufficio della Rassegna nazionale, via della Pace 2, 1899. Pistoia tip. Giuseppe Flori. 8ον σελ. 42».

Οἱ νεανικοὶ παλμοὶ τῆς καρδίας μου θ' ἀκολουθήσωσιν ἑμῶς
καὶ μακρόθεν τὴν ἐθνικὴν ταύτην ἐορτήν.

Διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ.

Ἵμέτερος
Γ. Μαρκοράς». ¹

Κέρκυρα, 25 Μαΐου 1902

Ἀπὸ τοῦ 1900 μέχρι τοῦ θανάτου του ὁ ποιητὴς εἰς ἴδιον
μὲν τεῦχος οὐδὲν ἐδημοσίευσεν, ἀλλ' ὅλα τὰ ποιήματά του τῆς
περιόδου αὐτῆς εἶναι ἐσκορπισμένα εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ
(τῶν ὁποίων τὴν προέχουσαν θέσιν ἔχουν τὰ Παναθήνια ²),
ἢ παραμένον ἀνεκδοτὰ εἰς φιλικὰς τοῦ Μαρκορά οἰκογενείας ³.

1. «Μούσαι» Ζακύνθου, ἔτος Κ' ἀρ. 448 τῆς 15 Νοεμβρίου 1911.
2. «Παναθήνια» Α' τόμος (1900—1) σ. 8: «Ὁ Χάρος στὴν ἐρημίαν», σ. 202 «τὸ μητρικὸ γάλα», σ. 282 «Τὰ δύο ταξίδια». Β' τόμος (1901) σ. 49 «ἡ Μουσική», σ. 402 «Ἀπλὴ γλώσσα». Γ' τόμος (1901—2) σ. 75 «ἡ πεθαμένη κόρη στὸ μαραμμένο λουλουδι τῆς», σ. 160 «Ἡ Δίλα Λοβέρδο», σ. 305 «Ἀυγὴ μαρτιάτικη». Δ' Τόμος (1902) σ. 229 «Ἰουλία Κοσκινᾶ». Ζ' τόμος (1903—4) σ. 329 «Τὰ δύο ἀγγλικά κοιμητήρια». Η' τόμ. (1904) σ. 46 «ἡ Ἰουλιέττα Γαρτζῶνη Δρασουσῶφ». Θ' τόμος (1904—5) σ. 71 «στὴν εἰκόνα τοῦ Παύλου Μελά», σ. 261 «ὁ Κροῦγερ». ΙΒ' τόμος (1906) σ. 67 «Στὸ λείψανο τῆς Ἰουλιέττας Δρασουσῶφ». ΚΒ' τόμος (1911) σ. 275 «Ἡ ἀπατημένη» καὶ «Ἡ Ἐργασία». ΚΓ' τόμος (1911—2) σ. 5 «Ἡ καλοκαιρινὴ βραδιά».
3. Ἡ κυρία Μινώτου εἰς τὸ προμνησθὲν τεῦχος τῆς Ἰονίου Ἀνθολογίας περιέσσεσε τρία τῶν ἀνεκδότων τούτων τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον εἶναι ἀφιερωμένον «στὸ δῆμαρχο κ. Δ. Κόλλα», τὸ δευτέρον «στὴν Εἰρήνη Δενδρινουῦ» καὶ τὸ τρίτον εἰς τὸν ποιητὴν «Γ. Σπαταλᾶν». Εὐχῆς δ' ἔργον θὰ ἦτο, ὅπως καταβληθοῦν προσπάθειαι, ἵνα ἐξευρεθῶσι καὶ δημοσιευθῶσι καὶ τὰ λοιπά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ἀγωγή Ἐθνικὴ τῆς 8 Ἀπριλίου 1898.
- Ἀνδρεάδῃ (Α) Τὰ τελευταῖα χρόνια τοῦ Μαρκορά [Εἰς τὸ τεῦχος τῆς Ἰονίου Ἀνθολογίας σ. 78—87].
- Ἀνθολογία (Ἰόνιος), ἔτος Δ' ἀρ. 36 Μάρτιος 1930, τεῦχος ἀφιερωμένο στὸν ποιητὴ Γεράσιμο Μαρκορά.
- Ἀποστολίδης (Πέτρος) Παλαιοὶ καὶ νέοι : Γεράσιμος Μαρκοράς [Ἄστυ ἔτος, Γ' ἀρ. 1181 τῆς 9 Μαρτίου 1884].
- Ἄστυ ἔτος Γ' ἀρ. 1181 τῆς 9 Μαρτίου 1894 καὶ ἔτος ΙΔ' ἀρ. 2912 τῆς 21 Δεκεμβρίου 1898.
- Βελιανίτης (Θεοδ.) 1) «Γεράσιμος Μαρκοράς». ἀ'. Μελέτη ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῷ φιλολογικῷ συλλόγῳ Παρνασσῶ. Ἐν Ἀθήναις 1890. β'. Επιστολῆς εἰς τὸ Ἄστυ, τομ. ΙΔ' ἀριθ. 2912 τῆς 21 Δεκεμβρίου 1898. 2) «Πολυλᾶς, Μαρκοράς καὶ ἡ σχολὴ τῆς Κερκύρας». Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1916. Ἐκδόσεις β', ἐκδότης Ἰωάννης. Δ. Κολλάρος 1925.
- Βουτιερίδης (Ἡλίας) 1) «Ὁ Γερ. Μαρκοράς καὶ ἡ φήμη του» [Εἰς τὸ τεῦχος τῆς Ἰονίου Ἀνθολογίας σ. 11—23]. 2) «Ἡ ζωὴ τοῦ Μαρκορά» [Παναθήνια ΚΒ' (1911) σ. 284].
- Βρετοῦ (Μαρίνου Π.) «Ἐθνικὸν ἡμερολόγιον τοῦ 1866». Ἐν Παρισίοις σ. 262—263, 317—335, 464.
- Βροκίνη (Λαυρεντίου) «Φόρος σεβασμοῦ τῇ μνήμῃ τοῦ ἀποβιώσαντος Ἰππ. Γεωργίου Μαρκορά». Κέρκυρα, τυπογραφεῖον «ὁ Κάδμος» Νεοφύτου Καραγιάννη, τῇ 24 Σεπτεμβρίου 1878.
- Χρυσάλλης, τόμ. Β' τῆς 30 Ἰουνίου 1864 σ. 376.
- ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
Λασην (Κ) «Ὁ Μαρκοράς». Στοχασμοὶ [Εἰς τὸ τεῦχος τῆς Ἰονίου Ἀνθολογίας σ. 63—67].
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Δεβιάζη (Α) «Γεώργιος Μαρκοῤῥας» [Ποιητικὸς Ἀνθὼν τῆς 8 Φεβρ. 1887, σ. 348.

Δενδρινού (Εἰρήνης Α.) «Ὁ Γεράσιμος Μαρκοῤῥας» [Εἰς τεῦχος τῆς Ἴονίου Ἀνθολογίας σ. 24—42].

Εἰκονογραφημένη Ζ' (1911) σελ. 168—170, 187—8, Η' (1912) σ. 5—6, 27—28.

Ἡὼς Ζακύνθου ἀρ. 5 καὶ 6, Μάρτιος καὶ Ἀπρίλιος 1898.

Ἑλληνομνήμων (Νέος) περ. τομ. Η' (1911) 76, ΙΒ' (1915) 97, Ι' (1916) 343.

Hesseling (G)—Pernot (G) Histoire de la littérature Grecque moderne. Paris 1924.

Ἑστία 1890 σ. , 1891 σ. 29.

Ἰδρωμένου (Μιχαήλ) «Εἰς Γεώργιον Μαρκοῤῥαν» ἐπικήδειος ἐκφωνηθεῖς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1875.

Ὄρα 28 καὶ 31 Δεκεμβρίου 1875 (Κριτικὴ ἀνάλυσις τοῦ ὄρκου).

Καλογεροπούλου (Διονυσίου Π.) «Γεράσιμος Μαρκοῤῥας» [Εἰς τὸ τεῦχος τῆς Ἴονίου Ἀνθολογίας σ. 42—44].

Καλοσγούρου (Γεωργίου) «Γεώργιος Μαρκοῤῥας» [Εἰς τὴν Ἑστίαν τοῦ 1892 φ. 29 καὶ τὸ τεῦχος τῆς Ἴονίου Ἀνθολογίας σ. 54—63].

Καρρέρ (Φρειδ.) «Ὀλίγαι τινὲς σκέψεις περὶ τοῦ ποιητοῦ Γεωρ. Μαρκοῤῥα» [Μοῦσαι Ζακύνθου, ἔτος Θ' ἀρ. 441—448, 15 Ὀκτ.—14 Νοεμ. 1911].

Κετσέα (Εὐφρασία) «Οἱ σύγχρονοι ποιηταὶ τῆς Ἑλλάδος : Ἴόνιος Σχολή» : ἴδε Lamber (Juliette).

Lamber (Juliette) «Poètes grecs contemporains: Ecole Ionienne» [La nouvelle revue. 2e année, tome quatrième Paris 1880, σ. 854—857 καὶ μετάφρασις Εὐφ. Κετσέα ἐν τῷ Παρνασσῷ τομ. Θ' (1885) σ. 43—6.

Λάμπρου (Σπύρου) «Νέος Ἑλληνομνήμων» τόμος Η' (1911) σ. 79, ΙΒ' (1915) 97, ΙΓ' (1916) 343.

Lebesque (Phileas) «Gerasimo Marcoras» [Εἰς τὸ τεῦχος τῆς Ἴονίου Ἀνθολογίας σ. 67—69].

Μαλακάση (Μ) «Ὁ Γεράσιμος Μαρκοῤῥας» ποίημα [Εἰς τὸ τεῦχος τῆς Ἴονίου Ἀνθολογίας σ. 1].

Ματαράγκα (Π) «Παρνασσός, ἦτοι ἀπάνθισμα τῶν ἐκλεκτοτέρων ποιημάτων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος». Δαπάναις Σπυρίδωνος Κουσουλίνου βιβλιοπώλου. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ρουσοπούλου, ὁδὸς Περικλέους ἀρ. 29 1880 σ. 791—805.

Μητσάκη (Μιχαήλ) Ἡ φιλολογικὴ κίνησις παρ' ἡμῖν : «Γεράσιμος Μαρκοῤῥας» [Εἰς τὸ Ἀττικὸν Μουσεῖον ἔτος Γ' ἀρ. 7 καὶ 8 τῆς 10 καὶ 20 Αὐγούστου 1890].

Μινώτου (Μαριέττα) «Ἴόνιος Ἀνθολογία». ἔτος Δ' ἀρ. 36, Μάρτιος 1930 τεῦχος ἀφιερωμένο στὸν ποιητὴ Γεράσιμο Μαρκοῤῥα. [Πρόλογος εἰς τὸ τεῦχος ἐν σ. 3—10].

Μοῦσαι Ζακύνθου, ἔτος 10 ἀρ. 446—448 τῆς 15 Ὀκτωβρίου—15 Νοεμβρίου 1910.

Μουσεῖον (Ἀττικόν), ἔτος Γ' ἀρ. 6 καὶ 7 τῆς 10 καὶ 30 Αὐγούστ. 1890.

Παλαμᾶ (Κ) 1) «Τὰ πρῶτα κριτικά». Ἐν Ἀθήναις 1913 σ. 1—198. 2) «Ὁ Μαρκοῤῥας» [Εἰς τὸ τεῦχος τῆς Ἴονίου Ἀνθολογίας σ. 70—72].

Παπαντωνίου (Ζ) «Γεράσιμος Μαρκοῤῥας» [Παναθήναια τομ. ΚΡ' (1911) σ. 276—281.

Παρνασσός, ἦτοι ἀπάνθισμα τῶν ἐκλεκτοτέρων ποιημάτων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ὑπὸ Π. Ματαράγκα. Δαπάναις Σπυρίδωνος Κουσουλίνου βιβλιοπώλου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Νικολάου Ρουσοπούλου ὁδὸς Περικλέους ἀρ. 29 1880 σ. 791—805.

Παρνασσός, περιοδικὸν τοῦ ὁμωνύμου συλλόγου. 1885 σ. 43—46 καὶ 1890 σ. 238—254 καὶ 319—333.

Πινακοθήκης ἡμερολόγιον 1912 σ. 199—207

Ραγκαβῆ (Ἄλ. Ρ.) «Histoire littéraire de la Grèce moderne». Paris Calmann Levy éditeur, 1877 vol. II. 229—235.

Revue nouvelle, 1880 σ. 854—857.

Σκίτη (Σωτήρη) «Ὁ βάροδος τῆς Κερκύρας» [εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Μαρκοῤῥα τῆς Ἴονίου Ἀνθολογίας σ. 73—77].

Σπαταλᾶ (Γεωρ.) «Γεράσιμος Μαρκοῤῥας» [Εἰς τὸ τεῦχος τῆς Ἴονίου Ἀνθολογίας σ. 42—50].

Ξενοπούλου (Γρ.) «Ὁ Μαρκοῤῥας» [Ἡμερολόγιον Πινακοθήκης. 1912 σ. 199—201].

Ζακυνθηνὸς (Διον. Α) «Ὁ Μαρκοῤῥας, ποιητὴς ἐπικός» [εἰς τὸ τεῦχος τῆς Ἴονίου Ἀνθολογίας σ. 51—53].

3. ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΤΑΒΟΥΛΑΡΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΟΜΒΑΡΔΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΙΩΤΗΝ

Τὸ εὐφρόσυνον γεγονός τῆς ἄρσεως τῆς προστασίας καὶ τῆς ἀπομακρύνσεως ἐκ τῆς νήσου τῶν Ἑλλήνων, παρέσχεν ἀφορμὴν

Ὁ Κωνσταντῖνος Λομβάρδος

εἰς ποικίλας διαδόσεις, συνηθεστάτας παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς, οἵτινες ἀπαλλάσσονται δεσποτισμοῦ κρατούντος αὐτοὺς πειθηνίους εἰς τοὺς νόμους.

Τῶν φημῶν τούτων ἢ μᾶλλον ἐμπνέουσα ἀνησυχίας ἦτο ἡ κυκλοφοροῦσα τότε περὶ συνενώσεως τῶν ἀστῶν μετὰ τῶν χωρικῶν πρὸς ἀποδοκιμασίαν τῶν ἀπερχομένων.

Ὁ Λομβάρδος πρὸς ἀποσόβησιν παντὸς ἐκτροπού συνεκάλεσε τὸν λαὸν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως καὶ τὸν ἐξώρτισεν ἐν ὄνόματι τῆς πατρίδος, ὅπως τηρήσῃ τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν, μέχρις ὅτου φθάσωσιν αἱ Ἑλληνικαὶ ἀρχαί.

Ἐφθασεν ἐπὶ τέλους ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως τῶν ξένων.

Ὁ Παν. Χιώτης

ἄκρα σιγὴ κατ' αὐτὴν ἐπεκράτει. Οὐδεὶς ἐν τῇ παραλίᾳ ἐφαίνετο, εἰμὴ αἱ πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως ὑπὸ τὸν Λομβάρδον περιπολῆται.

Μόνος δὲ ὁ ἱστορικὸς τῆς νήσου Παναγιώτης Χιώτης ἐθεάθη συνοδεύων μέχρι τῆς προκυμιαίας τοὺς ἀπομακρυνομένους, παραμένων εἰς τὴν ἀποβάθραν, ἕως ὅτου ἀπέπλευσαν τὰ

πολεμικά και ανακράζων «εις τὸ καλὸ παιδιά μου» ὡς νὰ ἐξέφραζε τὴν λύπην του διὰ τὴν ἄρσιν τῆς προστασίας.

Αἱ κατωτέρω ἐπιστολαὶ τοῦ Παύλου Ταβουλάρη καὶ Κωνσταντίνου Λομβάρδου, ἐν ταῖς ὁποίαις τονίζεται ὁ κίνδυνος εἰς ὃν ἐκθέτει αὐτὸν ἡ διαγωγή του, ἐξηγοῦσι τὴν στάσιν του καὶ τρόπον τινὰ τοῦ παρέχουσιν ἄφεςιν ἁμαρτιῶν.

«Πρὸς τὸν Κύριον κ.
Παναγιώτην Χιώτην
Ζάκυνθον

Φίλτατε φίλε

Ἀθήναι τῇ 29 Σεπτεμβρίου 1864

Μετ' ἀγαλλιάσεως ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν σου καὶ εἶδον τοὺς φόβους τοὺς δικαίως κατέχοντάς σε. Τὸ ἀντικείμενον τῆς θέσεώς σου ὡς διδασκάλου ἔπρεπε νὰ τεθῆ εἰς βάσανον διὰ σφοδρᾶς συζητήσεως, διότι ἡ κατηγορία κατὰ σοῦ ἦτον βάσιμος, διότι μόνος σύ, ἀναχωροῦντων τῶν υἱῶν τῆς Προστασίας, ἀνέστρας τὸν πῖλον σου καὶ σεμνοπρεπῶς ἀπεχαιρέτησας αὐτούς, εὐχόμενος αὐτοῖς κατευόδιον. Ἡ ὑπεράσπισις ὅμως διὰ γεγονότων αὐταποδείκτων καὶ ἀκαταμαχίτων ἐπιχειρημάτων, κατέδειξεν, ὅτι Σὺ ὄχι ὀλίγας ἐκδουλεύσεις προσέφερας εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ριζοσπαστισμοῦ, γράφων τὰ τῶν συνεδριάσεων καὶ διαβουλίῶν τοῦ μακαρίτου Κόμητος... καὶ τὰς σχεδιαζομένας τότε ἐκστρατείας τῶν ἀεμινήστων μεταρρυθμιστῶν κατὰ τοῦ Ριζοσπαστισμοῦ, πρὸς δέ, πληροφορῶν τοὺς Συντάκτας τοῦ Ρήγα τὰς τεκταινομένας καταδιώξεις τοῦ τύπου κλπ.

Διὰ ταῦτα πάντα ἡ σύνταξις ἐκήρυξεν ἀδιάλλακτον καὶ ἀκλόνητον τὸν ἐν διδασκάλοις διὰ σοφῶν συγγραμμάτων διαπρέψαντα ἡμέτερον φίλον Παναγιώτην Χιώτην, ὅστις ἀπὸ τοῦδε θέλει κατέχει ἐδραῖον καὶ ἐθνοστήρικτον τὸν θρόνον τῆς διδασκαλίας του, μὴ δυνάμενος νὰ διασειῇ αὐτόν, οὔτε ὁ Ἀρχιμήδειος μοχλός.

Τούτων ἔνεκεν ἀπορρίπτουσα τὴν διεσπαρμένην φήμην ὡς ἀδέσποτον καὶ μὴ ἐρειδομένην ἐπὶ οὐδενὸς θετικοῦ, οὔτε κατὰ φαντασίαν γεγονότος, ἀπολύει τοῦ φόβου τὸν ἀγαθὸν φίλον Παναγιώτην Χιώτην, ὅστις εἰς τὸ ἐξῆς φαιδρὸς καὶ χαρίεις θέλει

Πρὸς τὸν Κύριον κ.

Παναγιώτην Χιώτην.

Ζάκυνθος

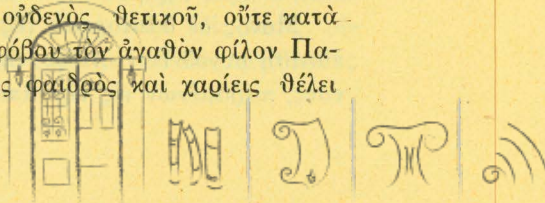
Ἐπίστατε φίλοι:

Ἀθήναι τῇ 29 Σεπτεμβρίου 1864.

Μετ' ἀγαλλιάσεως ἔλαβον καὶ ἐπιστολὴν σου καὶ εἶδον τοὺς φόβους τοὺς δικαίως κατέχοντάς σε. Τὸ ἀντικείμενον τῆς θέσεώς σου ὡς διδασκάλου ἔπρεπε νὰ τεθῆ εἰς βάσανον διὰ σφοδρᾶς συζητήσεως, διότι ἡ κατηγορία κατὰ σοῦ ἦτον βάσιμος, διότι μόνος σύ, ἀναχωροῦντων τῶν υἱῶν τῆς Προστασίας, ἀνέστρας τὸν πῖλον σου καὶ σεμνοπρεπῶς ἀπεχαιρέτησας αὐτούς, εὐχόμενος αὐτοῖς κατευόδιον. Ἡ ὑπεράσπισις ὅμως διὰ γεγονότων αὐταποδείκτων καὶ ἀκαταμαχίτων ἐπιχειρημάτων, κατέδειξεν, ὅτι Σὺ ὄχι ὀλίγας ἐκδουλεύσεις προσέφερας εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ριζοσπαστισμοῦ, γράφων τὰ τῶν συνεδριάσεων καὶ διαβουλίῶν τοῦ μακαρίτου Κόμητος... καὶ τὰς σχεδιαζομένας τότε ἐκστρατείας τῶν ἀεμινήστων μεταρρυθμιστῶν κατὰ τοῦ Ριζοσπαστισμοῦ, πρὸς δέ, πληροφορῶν τοὺς Συντάκτας τοῦ Ρήγα τὰς τεκταινομένας καταδιώξεις τοῦ τύπου κλπ.

Διὰ ταῦτα πάντα ἡ σύνταξις ἐκήρυξεν ἀδιάλλακτον καὶ ἀκλόνητον τὸν ἐν διδασκάλοις διὰ σοφῶν συγγραμμάτων διαπρέψαντα ἡμέτερον φίλον Παναγιώτην Χιώτην, ὅστις ἀπὸ τοῦδε θέλει κατέχει ἐδραῖον καὶ ἐθνοστήρικτον τὸν θρόνον τῆς διδασκαλίας του, μὴ δυνάμενος νὰ διασειῇ αὐτόν, οὔτε ὁ Ἀρχιμήδειος μοχλός.

Τούτων ἔνεκεν ἀπορρίπτουσα τὴν διεσπαρμένην φήμην ὡς ἀδέσποτον καὶ μὴ ἐρειδομένην ἐπὶ οὐδενὸς θετικοῦ, οὔτε κατὰ φαντασίαν γεγονότος, ἀπολύει τοῦ φόβου τὸν ἀγαθὸν φίλον Παναγιώτην Χιώτην, ὅστις εἰς τὸ ἐξῆς φαιδρὸς καὶ χαρίεις θέλει

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΖΟΥΡΙΟΥ
Ἐστρατῶν ἔδρουλιανῶν τῶν ἐπιφανῶν διδασκάλων

οι δε μη δυνάμενοι να λαοφύγῃ αὐτὸν εἶπε
ἀρχιερεῖς καὶ μαθηταί

ὅτι οὐκ ἔστιν ἀσπίς ἢ οὐκ ἔστιν ἰσχυρὸν ἵματιον
ἐν ᾧ ἀσπίσῃ ἢ ἐν ἰσχυρῷ ἵματιον ἐστὶ
ἵδμεν δὲ οὐκ ἔστιν ἄλλο φάρμακον ἢ οὐκ ἔστιν
ἀσπίς ἢ οὐκ ἔστιν ἄλλο φάρμακον ἢ οὐκ ἔστιν
Χριστὸς, εἶπε γὰρ ὁ Κύριος φιλῶν ἢ χαρὶς δι
εἰς λαὸν ἐν ἰσχυρῷ ἵματιον ἐν ἰσχυρῷ ἵματιον
ματὰ ἢ χρονοῦ ἢ ἰσχυροῦ μακαρία ἡ χρονοῦ
ἐστὶν ἡ ἀσπίς ἢ οὐκ ἔστιν ἰσχυρὸν ἵματιον
ἢ οὐκ ἔστιν ἰσχυρὸν ἵματιον ἢ οὐκ ἔστιν
ἐν ἰσχυρῷ ἵματιον ἢ οὐκ ἔστιν ἰσχυρὸν ἵματιον

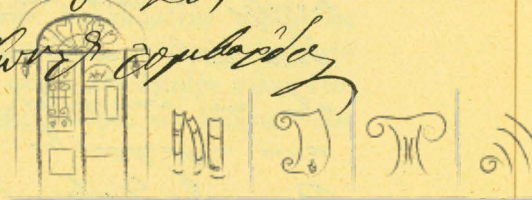
Ὁ Πρόεδρος τοῦ κληρικῆς μαθῶν ἐν αὐτῷ
ἐν ἰσχυρῷ ἵματιον ἢ οὐκ ἔστιν ἰσχυρὸν ἵματιον
ἢ οὐκ ἔστιν ἰσχυρὸν ἵματιον ἢ οὐκ ἔστιν ἰσχυρὸν ἵματιον
ἀναμένον ἢ οὐκ ἔστιν ἰσχυρὸν ἵματιον

ὁ Κύριος

Ὁ Πάππος Λαοφύγῃ

Ζητοῦσιν ἐπὶ πίνακος τὴν κεφαλὴν τοῦ Χιῶτη, ἀλλὰ οὐ δο-
θήσεται. Γεῖα σου χαίρετα μου τοὺς φίλους.

Παῦλος Ταβουλάρης

ἐν ἡρεμίᾳ διδάσκων τὴν νεολαίαν τὰ καλὰ καὶ χρηστὰ, ἐπισκε-
πτόμενος μηνιαίως τὸ χρυσοφόρον ταμεῖον, καίτοι ἀμφιβάλλεται,
ἂν ἐπὶ γαλαντομίᾳ διαπρέψει, τοῦ ἁγίου Μάρκου.

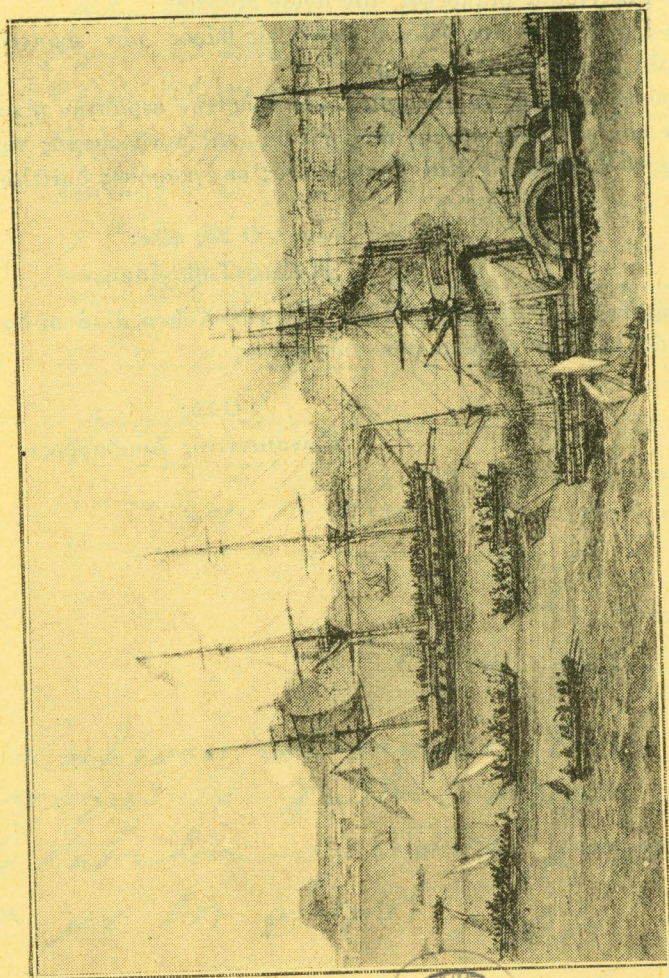
Τὰ ἔξοδα τῆς δίκης θέλουσι μείνει εἰς βάρος τῶν ἀκρίτων
σπερμολόγων τῆς ψευδοῦς φήμης.

Πρόσφερον τοὺς χαιρετισμούς μου πρὸς τὴν σεβαστὴν οἰκο-
γένειάν σου καὶ πρὸς πάντας τοὺς φίλους καὶ συνδρομητὰς τῆς
Λέσχης «ὁ Ζάκυνθος.» Καὶ ἀσπασόμενός σε ἐγκαρδίως διατελώ.

Ὁ Σὸς φίλος
Παῦλος Ταβουλάρης»

«Ζητοῦσιν ἐπὶ πίνακος τὴν κεφαλὴν τοῦ Χιῶτη, ἀλλὰ οὐ δο-
θήσεται. Γεῖα σου χαίρετα μου τοὺς φίλους.

Ὁ Σὸς
Κωνσταντῖνος Λομβάρδος»

»Αφίξεις Έλλ. στρατού εις Κέρκυραν 21 Μαΐου 1864

4. «Ο ΓΟΥΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΦΩΝΗΤΡΑΣ,,

Ποίημα του Ἀνδρέου Μαρτζώκη μετά σημειώσεων
καὶ μικρᾶς εἰσαγωγῆς.

Εἰσαγωγή.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 16 αἰῶνος, δύο εὐγενεῖς τῆς Ζακύνθου οἰκοὶ ἤριζον πρὸς ἀλλήλους. Ὁ τῶν «Μονδίνων»¹ καὶ τῶν «Σιγούρων»². Τὰ αἷτια τῆς φιλονεικίας, ἣτις εἶχε καταλήξει εἰς ἀδιάλλακτον μεταξύ των ἔχθραν, δὲν εἶναι γνωστά. Ἡ προσπάθεια τῶν ἀρχῶν, ὅπως τοὺς συμφιλιώσωσι, κατέστη ἀδύνατος, ἐξῆψε τὰ πάθη ἀμφοτέρων καὶ κατέληξεν εἰς διχασμὸν ὀλοκλήρου τῆς κοινωρίας τῆς νήσου εἰς δύο μεγάλας φατρίας.³ Ἀποτέλεσμα τῆς μεταξύ τῶν οἰκογενειῶν τούτων πάλης ὑπῆρξεν ἡ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1580 δολοφονία τοῦ «Κωνσταντίνου Σιγούρου»³.

Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ὁ φονεὺς διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἐνετικῶν ἀποσπασμάτων κατέφυγεν εἰς τὴν Μοῆν τῆς Ἀνα-

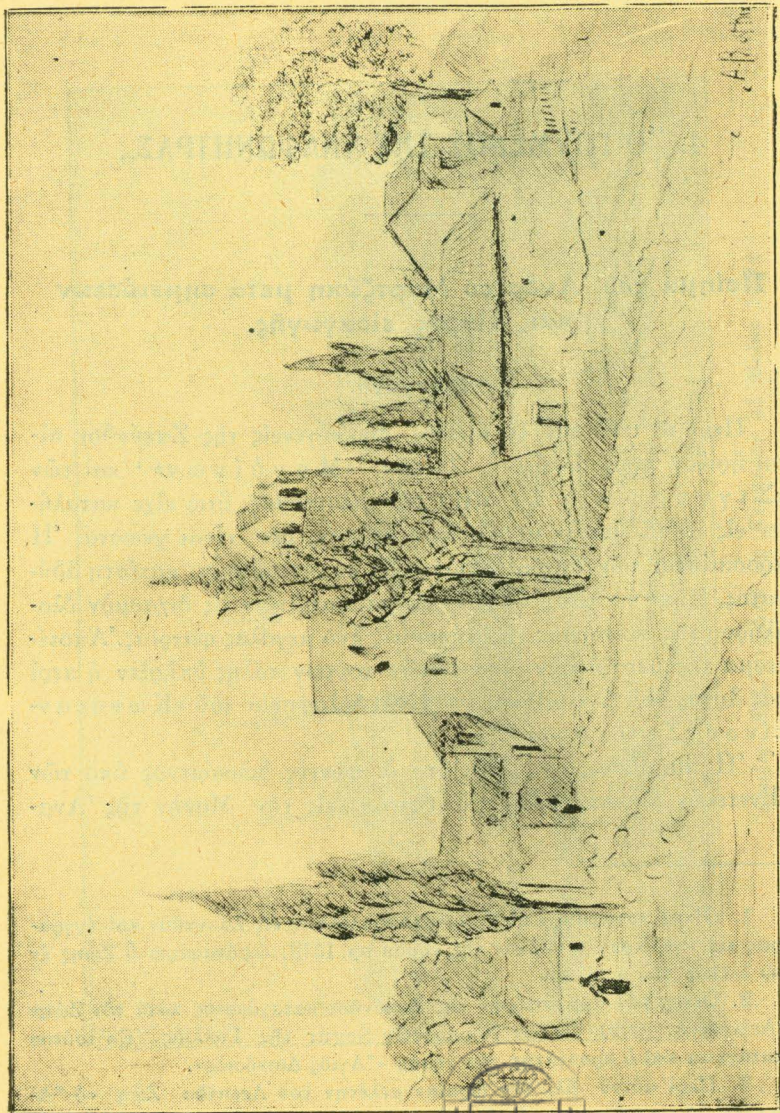
1. Οἶκος καταφυγῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ζάκυνθον καὶ ἐγγράφεις εἰς τὴν Χρυσὴν Βίβλον τῆς νήσου τῷ 1572, ὡς ἀναφέρει ὁ Ζῶης ἐν τῷ λεξικῷ του σ. 634α.

2. Οἶκος τῶν ἀρχαιοτέρων τῆς Ζακύνθου καταγόμενος κατὰ τὸν Ζῶην (Λεξικὸν σ. 1002) ἐκ τῶν Νορμανδῶν Segur τῆς Γαλλίας. Ἐκ τούτου κατάγεται καὶ ὁ προστάτης τῆς νήσου «Ἅγιος Διονύσιος».

3. Περὶ αὐτοῦ βλ. τὴν ὡραίαν μελέτην τοῦ Λεωνίδα Ζῶη «Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ ἐκ Ζακύνθου» Ἐκδ. β' Ἀθῆναι 1925

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Ἡ Μονὴ τῆς Ἀναφωνητρίας

φωνητρίας¹ τῆς ὁποίας ἠγουμένευεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ φονευθέντος².

Λέγεται ὅτι ὁ ἐφησυχάζων ἐν τῇ μονῇ ἐπίσκοπος Αἰγίνης³, πληροφορηθεὶς περὶ τῶν διαδραματισθέντων παρὰ τοῦ φονέως, ἔξομολογηθέντος τὸ κακούργημά του, συνεταιράκη πρὸς στιγμήν, ἀλλὰ συνελθὼν τοῦ παρέσχεν ἄσυλον καὶ ἐδήλωσεν εἰς τὸν ἀποσπασματόρχην ὅτι κάποιος τοῦ ἐφάνη ὅτι ἔτρεχεν εἰς τὰ λαγκάδια, ἀλλὰ δὲν γνωρίζει τι πλέον, καθόσον οὐδεὶς ἐπλησίασε⁴.

1. Μονὴ ἀπέχουσα 24 μίλια τῆς πόλεως καὶ κειμένη δυτικῶς τῆς κόμης Πλεμοναρίου εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς χιλιομέτρου αὐτῆς. Πλείονα ὄρα «Ζώη (Λεων.) Αἱ ἐν Ζακύνθῳ μοναί. Ἐκδοσις β' ἐν Ζακύνθῳ, τυπ. Αὐγῆ Ν. Κοντόγιωργα 1900.σ. 82—86», β' «Λεξικὸν φιλολογικὸν καὶ ἱστορικὸν Ζακύνθου σ 62». γ' «Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ ἐκ Ζακύνθου, Ἀθήναι 1925, σ 92».

2. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1568, ἡ Ἑνετικὴ Κυβέρνησις εἶχε παραχωρήσῃ εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τῆς κατοχῆς (jus publico patronato) τῆς μονῆς. Χειρόγραφον εὐρισκόμενον ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς μονῆς ἀναφέρει περὶ τούτου τὰ ἑξῆς: «Διονύσιος ὁ θεοφιλέστατος Αἰγίνης καὶ Πόρου ὁ Σιγοῦρος ἐχρημάτισε μὲ ἐλετητὸν καὶ Κονφερματζιὸν τῆς Γαληνοτάτης Αὐθεντίας ἠγούμενος τῆς Ἀγίας ταύτης μονῆς». Ἴδε καὶ «Μπισκίνη (Α). Οἱ ἰδρυταὶ τῆς Ἀναφωνητρίας. Ἐπιστολή». (Ἐλπίς, ἔτος ΚΖ' ἀριθ. 1356 τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1901). 2. «Βίος καὶ θαύματα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου Ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης καὶ Πόρου, ἔτι δὲ προστάτου Ζακύνθου καὶ Στροφάδων. Ἐν Πάτραις, τυπογραφεῖον Ἀνδρέου Β. Πάσχα, 1908».

3. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1579 παραιτηθεὶς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐμόναζε μέχρι τοῦ θανάτου του ἐν αὐτῇ.

4. Χειρόγραφος ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου Ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ Ζακυνθίου ψαλλομένη τῇ κδ' τοῦ Αὐγούστου εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ λειψάνου καὶ τὸ ἐκ Στροφάδων εἰς Ζακυνθον ἀνακομισθὲν εἰς τοῦ 1715 ἐν μηνὶ Αὐγούστου 24 ἔτους Σατηρίου γραφεῖσα εἰς τοὺς 1816 ἔτος σωτήριον ὑπὸ Διονυσίου ἱερέως τοῦ Φαρισαίου καὶ σωζομένη ἐν τῇ ἐμῇ βιβλιοθήκῃ σ. 23:

«Τίμιος ἐναντίον τοῦ Κυρίου ὁ θάνατος

Ἔστερξας, συμπαθῶς σπλαγχνισθεὶς, τὸν μαιοφόρον σου ὁμαίμονος δέξασθαι, καὶ τοῦτον δὴ εἰσοκίας, μετὰ ἀδόλου στοργῆς, μυχοὺς ἐνδοτάτοις ἐγκατέκρυψας, διώκουσι φάμενος, μὴ εἰδένα τὸν ἄνθρωπον, ὄντερ ἐζήτουν, ἀπνηγὴ ἀλητήριον ἐν οἰκίματι, ᾧ κατόψεις, πανόλβιε τοῦτον δὲ ὄλον ἐπραξας, πληρῶσαι βουλόμενος, τὴν ἐντολὴν τοῦ Δεσπότη, κακοποιούντας κελεύοντος φιλεῖν ὀλοψύχως, καὶ πολλήν, ἀμνησικάως, χάριν παρέχοντος»

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

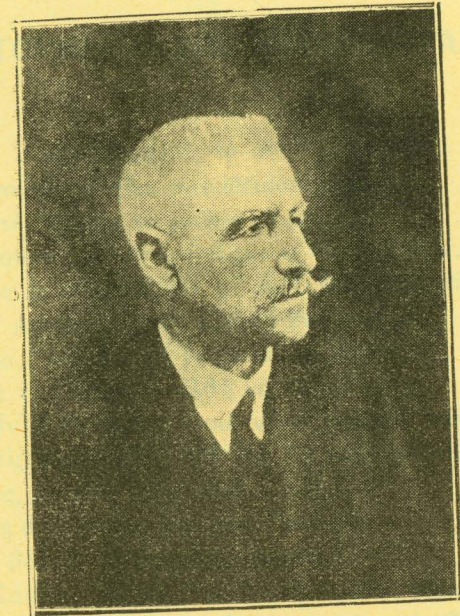

Διὰ τῆς ἱερατικῆς δὲ αὐτῆς δικαιολογίας παρεπλήνθησε τὰς διωκούσας ἀρχὰς καὶ τὸν ἐφυγάδευσεν εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Τὰ διαμειφθέντα μεταξὺ φονέως καὶ ἡγουμένου. ὅστις βραδύτερον κατέστη καὶ πάτρων τῆς νήσου, ὁ Ἄνδρέας Μαρτζώκης ἠπθανάτισε διὰ τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Γούμενος τῆς Ἀναφωνήτρας» ποιήματός του, τὸ ὁποῖον τελείως ἔξαντληθὲν ἀπὸ τεσσαρακονταετίας, ἐποχῆς καθ' ἣν χρονολογεῖται ἡ μοναδική του ἔκδοσις, ἐπανεκδίδομεν σήμερον.

Τούτου συνέχειαν ἀποτελεῖ τὸ ἀνέκδοτον τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ «Ὁ Ἅγιος τῶν Στροφάδων», εὐελπιστοῦμεν δὲ ὅτι ἡ οἰκογένεια τοῦ ἀειμνήστου ποιητοῦ θέλει παραχωρήσῃ ἡμῖν τὰ χειρόγραφα τοῦ ἀνεκδότου τούτου, ἵνα ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει τῶν Ἑπτανήσιακῶν Σημειωμάτων τὸ περιλάβωμεν.

1. Ἐγενήθη ἐν Ζακύνθῳ τῇ 15 Ἰουνίου 1849, ὅπου καὶ διήκουσε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα. Δωδεκαετῆς προσελήφθη ὡς βοηθὸς φαρμακείου ταχέως ὅμως ἐγκατέλειπε τὸ στάδιον τοῦτο καὶ ἐπέδθη εἰς τὴν φιλολογίαν. Ἐκμαθὼν τὴν Γαλλικὴν, Ἰταλικὴν καὶ Ἰσπανικὴν τὰς ὁποίας ἐδίδασκεν κατόπιν Ὑπουργικῆς ἐγκρίσεως ἔγραψε διάφορα ἔργα δημοσιευθέντα εἰς ἐφημερίδας, περιοδικὰ, ἐπετηρίδας, ἡμερολόγια καὶ εἰς ἴδια τεύχη. Πλείστα ὅμως τῶν συγγραμμάτων του, παραμένουν ἀνέκδοτα. Τῶν εἰς αὐτοτελῆ φυλλάδια ἐκδεδομένων τὰ κυριώτερα εἶναι τὰ: «Νυκτολούλουδα» 1878, «Φλοῖσβος» 1880, «Ὁ ἀδελφός μου» «Ἐνὰς ἀπὸ τοὺς εἴκοσι, ἡ Ζακυθινὸς μνηστήρας τοῦ θρόνου» ἐν Πάτραις 1892, «Πατρὸς καρδιά» 1893, «Ἡ Κουτούφλιανη» 1897, «Ὁ Διάκος» 1901, «Ὁ Κεφαλωνίτης» «Κουτρούκας ὁ γελωτοποιὸς» «Ἡ Μετοικεσία» «Ὁ μικροὶ μαθηταί μου» «Ἡ νεγρονιά» κ.λ.π. Τῶν ἀνεκδότων: «Ines di Gastra» ἡ τὸ θρονιασμένο σκέλεθρο» θέμα ληφθὲν ἐκ τῆς Ἰσπανικῆς ἱστορίας, «Ὁ Κανάρης», «Ὁ Ἰ Μαρακιᾶδες» σάτυρα κατὰ τοῦ Μαρίνου Σιγούρου, «Ἡ Βαρδιανίνα» σάτυρα πρὸς τὸν Βαρδιάνην, «αἱ Σαλουτσιᾶδες» σάτυρα πρὸς τὸν Ἄγγελον Σαλούπην, «αἱ σάτυραι πρὸς τὸν Μανιᾶν (Φραγκίσκον Κουερίνον) τὸν Δεβιάζην, τὸν Ἰω. Τσιλιμίγκραν» κ.λ.π. Ὡσαύτως ἀνέκδοτος παραμένει καὶ ἡ μετάφρασις τοῦ ἔργου τοῦ Γάλλου ΖάνΡαμὸ τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ Θεοῦ», ἐν ᾧ ἐξαιρῶνται αἱ ἀρεταὶ καὶ τὰ προτερήματα τοῦ γυναικείου φύλου.

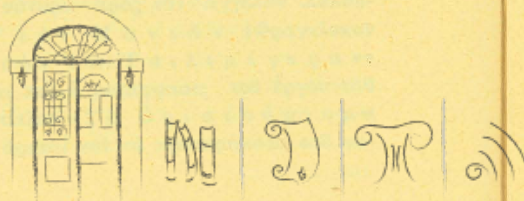
Ὁ Λέων Ζῶνης
Βιογράφος τοῦ ἡγουμένου τῆς Ἀναφωνήτρας.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ο ΓΟΥΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΦΩΝΗΤΡΑΣ

Ἐκεῖ μακρὰ, ἔς τῆς Παναγίας τὸ ἅγιο μοναστήρι¹
Λιμάνι, κάστρο τῆς ψυχῆς, παράδεισου γεφύρι,
Μὲ τῆς ζωῆς τὸ σάβανο τὸ μαῦρο τυλιγμένος,
Καὶ ἔς τὴ λαγοῦσα² τ' ἀσκητῆ ἀπάνου ἀκουμπησμένος,
Χλωμός, ἀχνός ἔς τὸ πρόσωπο, μ' ἀργὸ πλησιάζει βῆμα
Καλόγερος, π' ἀναζητᾷ ἔς τὴν ἐρημιὰ ἓνα μνήμα,
Ξέσκεπο μνήμα, ποῦ ἡ ζωὴ θάφτεται νὰ πλαγιάσῃ,
Προσμένοντας τὸ θάνατο ν' ἀλθῆ νὰ τὸ σκεπάσῃ.
Τάχα ποιὸς εἶν' ὁ ἄγνωστος; ποιὸ νᾶναι τὸνομά του ;
Μὴν εἶν' κανεὶς ἁμαρτωλός, ποῦ γιὰ τὰ κρίματά του
Μετανοιωμένος, ἔρχεται στὴν ἅγια μοναξία
Γιὰ νὰ ζητήσῃ ὁ δύστυχος ἀπὸ τὴν Παναγία
Τὸ ματωμένο βότανο τὸ ἀγκαθερὸ βοτάνι,
Ποῦ ἔς τοῦ Παιδιοῦ τῆς τὸ Σταυρὸ ἐφύτρωσε, βλαστάνει
Γιὰ τὸ σαράκι τ' ἀγρυπνο, ποῦ ἔς τὴν ψυχὴ φωληάζει
Τ' ἁμαρτωλοῦ, κι' ἀδιάκοπα τὴ γλύφει, τὴ σπαράζει :
Ἦ μήπως τοῦ Καλόγερου τὴ σπλαχνικὴ καρδιά
Ἐδάγκασε, φαρμάκωσε ἢ μαύρη ἀχαριστία,
Κι' ὁ δύστυχος ἐμίσησε τὸν κόσμο, κι' ἀπαρνήθη
Τ' ἄγριο θεριό, τὸν ἄνθρωπο, ποῦ τ' ἀνοιξε τὰ στήθη ;
Ἐς τὸ διάβα του τὰ λούλουδα ἀνθοῦν, μοσχοβολοῦνε,

1. Ἡ Μονὴ τῆς Ἀναφωνήτρας, ἐν ἣ ὁ Ἅγιος Διονύσιος ἀποσυρθεὶς
κατὰ τὴν ἐπιτομήν τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ τῆς Αἰγίνης θρόνου παρατήσιν του,
διετέλεσεν Ἡγουμένος ἄχρι τέλους τοῦ εὐσεβοῦς αὐτοῦ βίου.
2. Ποιμενικὴ σάβδος, ἢ ἄλλως λεγομένη *γκλίτσα*.

Τῶνα μὲ τᾶλλο σμίγουνε, γλυκὰ κρυφομιλοῦνε
 Ὅπου πατήση, ὅπου διαβῆ, βγαίνει χλωρὸ χορτάρι,
 Κι' ὀμπρὸς του γέροντον τὴν κορφὴ ὁ πεῦκος, τὸ θυμάρι
 Οἱ βᾶτοι ἀπομακρύνονται μὲ μιᾶς ἔς τὸ πέρασμά του.
 Τάχα ποιὸς εἶν' ὁ ἄγνωστος, ποιὸ νᾶναι τ' ὄνομά του ;

Εἶπαν πῶς ὁ Καλόγερος μιὰ μέρα δοξασμένος,
 Καὶ ἔσ' ἐπὶ θρονὶ δεσποτικὸ ἀπάνου καθισμένος,
 Τῆς γῆς τὴ δόξα, τὴν ψευδῆ, μὲ τὴν πορφύρα ἔγδυεται,
 Καὶ μὲ τὸ μαῦρο σάβανο ἀφθαρτὴ δόξα ἔντυεται,
 Ποῦ τὸ φτωχὸ τὸ ράσο του κεντᾶ μ' οὐράνι' ἀχτίδα
 Κ' ἐνῶ γυμνώνει' ἀπ' τὴ μιὰ, ἄλλη φορεῖ χλαμύδα !

Ὅμπρὸς εἰς τὴ θαυματουργὴ τῆς Παναγιᾶς εἰκόνα,
 Κλίνει σιγὰ ὁ Καλόγερος τὸ κουρασμένο γόνα
 Λόγια γλυκὰ κι' ἀπόκρυφα εἰς τὴν Παρθένα λέει,
 Κ' ἐνῶ ἔμιλει, τὸ δάκρυ του πάνου ἔς τὴν πλάκα ρέει.

Ἐπὶ τὰ λόγια του τὸ ἰκόνισμα ἀστράφτει, ζωντανεῖ
 Ἡ Παναγιὰ τρεμάμενο τὸ βλέφαρο ἀναδεύει.
 Τὸ θεῖο της βλέμμα στρέφεται, τριγύρω φωσφορίζει
 Τὸ ρίχνει ἔς τὸν Καλόγερο, τὴν ὄψι του φωτίζει,
 Τὰ χεῖλη της σαλεύουνε, καὶ τοῦ χαμογελοῦνε,
 Θαρρεῖς ὅπως τοῦ κρένουνε², πῶς τοῦ κρυφομιλοῦνε...
 Τί λέγει ; Ἄχ, ποιὸς εἶν' ἄξιος τὰ λόγια νὰ ἔγροικῆση
 Τῆς Παναγιᾶς, σὰν ὀμιλῆ, καὶ ποιὸς νὰ τὰ ἐννοήση ;
 Ἐκεῖνος μόνον, ποῦ μπορεῖ μ' αὐτὴ νὰ συντυχαίνη,
 Ἐχει τὴ χάρι, εἶν' ἄξιος νὰ τὴν καταλαβαίνη.
 Ἡ Δέσποινα ἄχτινοβολεῖ, καὶ βλέπεις ἕνα, ἕνα
 Ν' ἀνάφτουν τὰ καντήλιά της, ποῦ κρέμονται σβυμμένα.

Ἡ δάφνη της ἀνθίζει...

Τῆς ἐκκλησιᾶς τὸ σήμαντρο γλυκὰ πανηγυρίζει
 Ἡ ἀνατολὴ τὴ θέσι της ἀλλάζει μὲ τὴ δύσι

1. Μόλις κινεῖ.
 2. Ὅτι τοῦ ὀμιλοῦν.

Ὁ Ἅγιος Διονύσιος Σιγούρος
 Ὁ καὶ ἠγούμενος τῆς Ἀναφωνήτρας.

Ἡ νύχτα φεύγει, κ' ἡ αὐγή προβαίνει ἀπ' τὸ ἔξω κλησι.²
 Τὴν κοινωνιὰ ὁ Καλόγερος στὸ ἱερὸ τοιμάζει·
 Τὸ ἅγιο αἶμα τοῦ Θεοῦ ἔς τὰ χεῖλη του πλησιάζει...
 Ἡ Πύλη ἀνοίγει· ἀνοιξε· ὁ λειτουργὸς προβαίνει·
 Τοῦ Ἰησοῦ ἔς τὸ χέρι του τ' ἅγιο κορμὶ βασταίνει·
 Λάμπ' ἢ ἐκκλησιὰ... τὸ βλέμμα του εἰς τὸν Θεὸν ὑψώνει.
 Τὸ μέτωπό του φωτεινὸ στεφάνι περιζώνει·
 Ἄφθαρτο στέμμα, οὐράνιο, ποῦ ὁ Πλάστης τοῦ προσφέρει
 Γιὰ τὸ φθαρτό, τὸ γήινο, ποῦ ἤλθε νὰ τοῦ φέρῃ·
 Διάφανο κ' ἄσπρο σύγνεφο διπλόνει τὸ κορμὶ του.
 Λευκὴ πορφύρα, πῶφαναν, οἱ ἄγγελοι γιὰ στολὴ του.
 Ὁ ταπεινὸς Καλόγερος, ποῦ θάφτει στὴν ἐρμία
 Τῆς γῆς τὰ μεγαλεῖα·
 Ὁ ἀσκητὴς ποῦ παραιτεῖ τὸ θρόνο κ' ἀπαρνητάται,
 Ἄπὸ τῆ μάνα τοῦ Θεοῦ τώρα χειροτονιέται...
 Ἐστὸ ἅγιο τὸ λημέρι τῆς τὸν θέλει σύντροφό της·
 Ὅθε εἶν' αὐτὴ Γουμένισσα, τὸν θέλει γούμενό της.

Α'

Ο ΦΟΝΗΑΣ

Βαθειά ναι ἡ νύχτα, καὶ τὰ στοιχεῖα
 Ἀντιπαλεύουν μ' ἄγρια μανία·
 Καὶ μέσ' ἔς τὴν πάλῃ τὴ φοβερή,
 Τρέμουν οἱ βράχοι, σαλεύ' ἡ γῆ.

Μέσα ἔς τὸ λόγγο ἀντιβουίζει
 Τ' ἀστροπελέκι· πέφτει, καπνίζει...
 Ἄλλ' ἢ φωτιά του τὴν ἐκκλησιὰ
 Δὲν τὴ σιμώνει, φεύγει μακρὰ!

2. Ὡς γνωστὸν ἡ μονὴ τῆς Ἀναφονητίας κείται ἐπὶ τῶν δυτικῶν
 τῆς νήσου ὄρεων.

Ἐστὴν πλάσι μέσα τὴν ὄργισμένη,
 Δέειτ' ὁ γέρος· ἄγρυπνος μένει·
 Ἡ προσεχὴ του στὸ μαῦρο αἰθέρα
 Ἀσπρίζει, λάμπει¹ σὰν περιστέρα.

Σκορπάει τὰ νέφη· τρέχει, ἄρμενίζει·
 Τ' ἀστροπελέκι παραμερίζει.
 Ἀστράφτει, λάμπει στ' ἄγριο σκοτάδι
 Σὰ οὐράνιο τόξο μέσα ἔς τὸν ἄδη.

* * *

Κάτου ἔς τὸ ξέπορτο κάποιος κυτᾶ·
 Ποιὸς τάχα νᾶρχεται τέτοια νυχτιά;
 Προβαίνει ὁ Γούμενος εἰς τὴν αὐλή.
 —Σπλαχνίσου μ', ἀνοιξε! λέει μιὰ φωνή.

Σκούζει τὸ ξέπορτο... Σὰν ἔπεθαμμένος
 Ἐμπάίνει, ἕνας ἄγνωστος, χλωμὸς, σβυμμένος.
 Μὲ τρόμο ἔπισω του ὄλο κυττάει·
 Θαρρεῖς πῶς κάποιος τὸν κυνηγáει.

Δέρνουν τὰ μέλη του, τρέμ' ἡ καρδιά του·
 Ἰδρωτας χύνεται στὴν τραχηλιά του·
 Τὰ δάκρυα τρέχουνε, ἔς τὴ γῆ κυλᾶνε·
 Βαρὺ τὰ γόνατα χάμου βροντᾶνε.

—Σῶσε με, Γούμενε! λάβ' ἐσπλαχνία...
 —Ἐδῶ πῶς βρέθηκες τέτοια νυχτιά;
 —Βοήθεια! σῶσε με· μὴν καρτεροῦς·
 Ἐστὰ σπλάχνα κρύψε με μέσα τῆς γῆς!

—Θέ' μου! τὰ ροῦχα σου εἶναι βαμμένα...
 —Ἐλεος, πατέρα μου, κάμε γιὰ μένα!
 Ἄκου! πλακώσανε... εἶναι σιμά!
 Τ' ἄσπρο τὸ φάντασμα τρέχει μπροστά!...

— Ἄχ! νοιώθω, δύστυχε νοιώθω, μαντεύω!..
 — Ἐρχονται... κρύψε με! ἔλεος γυρεύω ;
 — Θέ' μου! ἕς τὸ χέρι σου τὸ ματωμένο
 Τὸ κρῖμα πῶκαμες βλέπω γραμμένο.

Σῶσε με, Γούμενε, εὐλογημένε!
 — Ἄνθρωπο ἰσκότωσης, δυστυχισμένε!
 Ποῖον ἐθανάτωσες; πές μου, ἀποκρίσου!...
 — Πρόφθασε, Γούμενε! σῶσε, σπλαχνίσου!

— Ποῖον ἐθανάτωσες; — Μὴ μ' ἐρωτᾷς!...
 Ἐρχονται, ἔρχονται! δὲν ἀγροικᾷς;...
 Βοήθεια! σῶσε με! μὴν καρτερῆς...
 Στὰ σπλάχνα κρύψε με μέσα τῆς γῆς!

Τρέχουν ἔοπίσω μου· με κυνηγοῦνε
 Ζητοῦν ἐκδίκησι, αἷμα διψοῦνε!
 Θέλουν τὸ αἷμα μου, τὴν κεφαλή μου...
 Ἴστ' ἅγιο τὸ χέρι σου στέκ' ἡ ζωὴ μου!

— Πές μου, ἠμολόγησε τ' ἄθλιο τὸ θῦμα
 Πώστειλες, ἄσπλαχνε, στὸ μαῦρο μνήμα!
 — Ἄχ!... σκύψε ἄκουσε... Μὲς ἕς τὴν καρδιά,
 Πατέρα θάψε το, κλειστ' το βαθειά!

.....
 Τ' ἄτιμο χνῶτο τοῦ φονηᾶ, ποῦ χύθηκε ἕς τ' αὐτί του,
 Σταλάζει ἕς τὴν ψυχὴ του.
 Καὶ βόσκει μέσ' ἕς τὰ σπλάχνα του, μέσ' ἕς τῆς καρδιάς τὰ φύλλα
 Θανάτου ἀνατριχίλα...
 Ἡ ὄψι τοῦ Καλόγερου ἴσαν τὸ λουλουδι ἀχνίζει,
 Τὸ χεῖλι του νεκρόνει.
 Ζαλίζεται τὸ πνεῦμά του· τὸ μάτι του γυαλίζει.
 Τὸ μετώπο του ἰδρώνει...
 Κρυφὰ ἓνα δάκρυ ἐκύλισε ἀπὸ τὸ βλέφαρό του
 Ἐπὶ τὸ ἄγνὸ τὸ πρόσωπό του,

Κι' ἀγάλι-γάλι στοῦ φονηᾶ τὸ χέρι τὸ βαμμένο
 Σταλάζει φλογισμένο
 Αἷμα καὶ δάκρυ σμίγουνε... τ' ἀδέλφια τὰ καυμένα
 Θερμαίνοντ' ἐνωμένα...
 Τὸ χέρι ποῦ τὰ ἔχωρισε, γιὰ λίγο τὰ ταιριάζει
 Τὸ χέρι ἀνατριχιάζει...
 Ἐστέναξε τὸ βλέμμα του ὑψώνει δακρυσμένο
 Εἰς τὸν Ἐσταυρωμένο...
 Θάρρος, Χριστέ μου, δός του!
 Τὸ θῦμα εἶναι τ' ἀδελφί του, κ' εἶν' ὁ φονηᾶς ὀμπρός του!...

— Θέ' μου! τί ἔπαθες; τρέμεις, ἀχνίζεις...
 Πές μου, πατέρα μου, γιατί δακρύζεις;
 — Θλίβομαι, δύστυχε πάσχω, πονῶ
 Κλαίγω τὸ θῦμά σου... γιὰ σὲ θρηνῶ.

Γιατί, ταλαίπωρε, με ποιά καρδιά
 Τὸ χέρι αἱμάτωσες; γιὰ ποιὰν αἰτία
 Τὸν καλὸν ἄρχοντα νὰ θανατώσῃς;...¹
 — Σῶσε με, κρύψε με! μὴ με προδώσῃς!

— Θέ' μου! ἀπ' τὸ χέρι σου τὸ αἷμα στάζει...
 Κρύφτο... τὰ στήθια μου μοῦ τὰ σπαράζει!
 — Βοήθεια! σῶσέ με! μὴν καρτερῆς...
 Ἴστὰ σπλάχνα κρύψε με μέσα τῆς γῆς!

— Ἄθλιε! τί ἔκαμες!... Εἶσαι φονηᾶς!
 Τὸ αἷμα, πῶχυσες δὲν τ' ἀγροικᾷς;...
 — Πρόφθασε, Γούμενε! σῶσε, σπλαχνίσου,
 Ἐρχοντ' ἐφθάσανε μέσ' ἕς τὴν αὐλὴ σου!

1. Ἐν τοῖς στίχοις τούτοις ἠθέλησα νὰ ἐμπερικλείσω τὰς αὐτὰς ἐκεί-
 νας λέξεις, ὡς οἱ βιογράφοι τοῦ Ἁγίου θέτουσιν εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐν
 τῷ φρονεῖν ἐκείνη στιγμῇ.

—'Ακου ! τὸ θῦμα σου παραπονιέται...
Μέσ' ἀπ' τὸ μνήμά του σὲ καταριέται ;
—Πρόφθασε, σῶσέ με... μὲ κυνηγοῦνε,
Ζητοῦν ἐκδίκησι, αἷμα διψοῦνε...

—Σκληρὲ ! τὸν ἄνθρωπο μόνο φοβᾶσαι...
Θεὸς πῶς βρίσκεται δὲν τὸ θυμᾶσαι ;
Τοῦ πρώτου δύνασαι νὰ τοῦ κρυφθῆς ;
τοῦ ἄλλου δύστηχε, δὲν εἴμπορεῖς !

Β'

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Εἶν' ἐκεῖ μέσα !... τάχα ποιὸς ; ποῖον ἔχω ἔς τὸ κελλί μου ;
Ποιὸς εἶνε ; ποῖον ἐδέχθηκα ἔς τὴ στέγη μου ἀποκάτου ;
Τί μοῦπε ; ... ὁ λόγος του γιατί σπαράζει τὴν ψυχὴ μου ; ...
'Αχ ! εἶν' ἀλήθεια τ' ἀδελφοῦ πῶς κρύβω τὸ φονηρὰ του ;

—Ναί ! τὸ φονηρὰ του ἐδέχθηκες ! τὸν εἶδα στὸ πλευρό σου,
Κ' ἐσὺ τὸν ἐσυχώρησες... τὸν κρύβεις, τὸν ξενίζεις !
Τὸ ἴματωμένο χέρι του ἔσφιξε τὸ ἴδικό σου.
Τὸν ἀδελφό σου, Γούμενε, δὲ βλέπεις, δὲ γνωρίζεις ;...

'Ιδὲς με· σίμως ἔλα δῶ... νά, κύττα τὴν πληγὴ μου...
Τὰ χεῖλη της σαλεύουνε, ἰδὲς ἀνοιγοκλειοῦνε.
—'Αδελφι μου, λυπήσου με ! ἴματῶνεις τὴ δική μου...
'Αχ ! κρύψε τη ! τὰ χεῖλη της, Θεέ, μὲ βλαστημοῦνε !

—'Ιδὲς βαθειὰ ποῦ μῶχωσε στὰ στήθεια τὸ μαχαῖρι...
Σίμως ἔδῶ τὸ δάχτυλο τὸ βάθος γὰ μωτηρήσης ;
Ποιὸς ἔξερει μὲ τὸ ἅγιο σου, θαυματουργό, σου χέρι
Μὴ μοῦ γιατρέψης τὴν πληγὴ, καὶ μὴ μὲ ξαναστήσης...

Μὲ φεύγεις, μὲ συχαίνεσαι· φοβᾶσαι νὰ πλησιάσης...
Τὸ σπαραγμένο στήθος μου ἀκόμη τρέχει... στάσου !
Βούτηξ' ἔδῳ τὸ ράσο σου, τὸν ξένο νὰ κεράσης,
Νὰ πιῇ, παπᾶ μου, ὁ δύστηχος μιὰ στάλα ἔς τὴν ὑγείά σου !

—Σκιά, σὲ ξέρω, ἀγαπητὴ καὶ παραπονεμένη·
Συχώρα με, συχώρα τον ! ἰδὲς μὲς ἔς τὴν καρδιά μου·
Τὸ χέρι, ποῦ σ' ἐσπάρραξε, τὴν ἔχει σπαραγμένη,
'Αν τὸ φονηρὰ σου ἐδέχθηκα, ξενίζω τὸ φονηρὰ μου !

*
* *

Εἶν' ἐκεῖ μέσα !... ὀσφραίνουμαι τριγύρω τὴν πνοή του...
'Ακου ! τὸ αἷμα, πῶχυσε, μὲ βλαστημᾶ, βογγάει·
Γιὰ τὴ ζωὴ ποῦ μ' ἄρπαξε τοῦ σώζω τὴ δική του·
'Οχι !... τὸ θῦμα ἐκδίκησι, φωνάζει, μοῦ ζητάει.

Καὶ πρὸς τὴν θύρα τὴν κλειστὴ τὸ μάτι του καρφώνει...
'Ενίκησε τὸ φάντασμα· χαμογελᾶ ἔμπροστά του·
Τρέχει ν' ἀνοίξῃ, ἀλλ' ἔξαφνα, γιὰ τὸ κλειδί φουχτόνει
Τὸ θεῖο Σταυρὸ ποῦ κρέμεται ἀπὸ τὴν τραχηλιά του.

—Στάσου ! ποῦ πᾶς !... Σκοτίστηκε, παπᾶ, τὸ λογικό σου !
'Εκείνον, ποῦ ἐσυχώρησες ζητᾶς νὰ παραδώσης ;
Μ' αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸ σταυρό, ποῦ φέρεις στὸ λαιμό σου,
Τὴ θύρα ἐκείνη ἀσφάλισες ἴμπορεῖς νὰ ξεκλειδώσης ;

—Χριστέ μου ! τί ἔξεστόμισα, τί εἶπα, τί προσφέρω ;
Συχώρησέ με, εἴμ' ἄνθρωπος· γιὰ μιὰ στιγμὴ, ἔς τὸ λέω,
'Ο πόνος μὲ φαρμάκωσε· ἁμάρτησα, τὸ ξέρω·
Παραλογῶ· συχώρα με· μετανοῶ καὶ κλαίω...

Σὲ βλέπω, ναί· μὲ βαργομᾶς μὲ τὴ γλυκεῖα ματιά σου·
Σ' ἐβάρυνα, βλαστήμησα, ὁ ἁμαρτωλὸς ὀμπρός σου·
Τὸ σάβανό του μῶκρυψε γιὰ λίγο τὴ λογιὰ σου·
Τὴ ματωμένη γυνία σου, τὸν ἄδικο σταυρό σου.

Ἐστὸ βογγυτό του ἐπνίγηκαν, ἄγιο, ξανθὸ σωτήρα,
Τὰ λόγια ποῦ μοῦ σύστησες μὲ χεῖλη μαραμμένα,
Ἐὐταν μὲ στέμμ' ἀκάνθινο, μὲ ψεύτικη πορφύρα
Σ' εἶδα στὸ ξύλο τοῦ ληστή μὲ χέρια ἠματωμένα.

Ἦ, ναί· τὸν ἐσυγχώρεσα, καθὼς καὶ ἐσὺ μιὰ μέρα
Ἐκείνους, ποῦ πληγώσανε τ' ἀγνό, τ' ἀθῶο κορμί σου·
Σ' εὐχαριστῶ, ποῦ μ' ἀξίωσες, γλυκύτατε πατέρα,
Τὸν ἄγιο πόνο νὰ αἰσθανθῶ, ποῦ αἰσθάνθηκε ἡ ψυχὴ σου.

Συχώρα με! συχώρεσε, Χριστέ, τ' ἁμαρτημά του,
Καὶ φύσησε ἔς τὰ σπλάγχνα του τὴν αὔρα σου τὴ θεία·
Μετάνοια κάμε νὰ αἰσθανθῆ, φέξε μὲς' ἔς τὴν καρδιά του,
Σῶσε, Θεέ, τὸ πλάσμα σου· Ἰησοῦ, κάμ' εὐσπλαγνία!

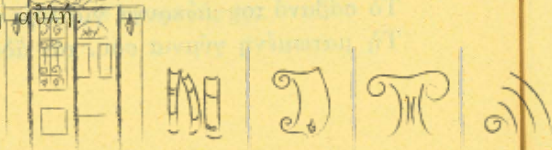
Γ'

ΤΟ ΨΕΜΜΑ

Ἡ ἡμέρα γεννηέται, κ' ἡ νύχτα πεθαίνει·
Τ' ἀστέρια γλωμαίνουν ἔς τὸ φῶς ποῦ ἔξυπνᾷ,
Τὸ ἄγιο ξωκλήσι τὸν ὄρθρο σημαίνει,
Τ' ἀρνάκια πηδοῦνε εἰς τὴ γλωρασιά.

Ἐὐ Γούμενος μόνος στὸ ἔρμο κελλί του
Θαρρεῖ πῶς ἀκούει ποδοβολητό·
Τὰ βήματα ἐκεῖνα βροντοῦν ἔς τὴν ψυχὴ του
Χλημήτρισμα' ἀλόγων ἠγοριᾶ στὸ βουνό.

Προβαίνει· κυττάζει... ἀσκέρι ὀπλισμένο
Εἰς τὸ μοναστήρι γοργὰ προχωρεῖ·
Πλησιάζει τὰ τείχη, ποῦ τῶχον ζωσμένα
Ἐσίμωσε, μπαίνει ἐγιόμισ' ἡ αὐλή.

Τὰ ὄπλα ἔς τὸν ὄμο κρατοῦν σηκωμένα,
Κ' ἡ ρόδινη αὐγοῦλα, ποῦ χαμογελᾷ,
Τὰ βάφει, τὰ δείχνει ὡσὰν ἠματωμένα
Κ' ἐκείνοι χορταίνουν ὄσὲ τέτοια θωριά!

Τὰ ἄτια, ποῦ σέρνει μαζί του τ' ἀσκέρι.
Ἐσχιασμένα τεντώνουν τ' αὐτιά, τὸ λαιμό·
Θαρρεῖς, ὅπως νοιώθουν ἔς τ' ὀλόδροσο ἀγέρι
Τοῦ μαύρου κακούργου τὸν ἀνασασμό!

Ἐὐ γέροντας τρέμει, ποῦ βλέπει τὸ πληθος·
Ἐχνίζει, μαντεύει ἐκεῖ τί ζητᾷ.
Ἐὐ φόβος, ἡ λύπη τοῦ δέρονουν τὸ στηθος,
Καιρὸς πλειὸ δὲ μένει· τοῦ τρέμ' ἡ λαλιά.

— Ἐγούμενε, τί καρτερεῖς, τί τρέμεις, τί δειλιάζεις;
Γιατὶ μὲ βλέμμ' ἀνήσυχο τριγύρω σου κυττάζεις;
Ἐὐ Ἄκου! σιμόνουν ἔρχονται... σύρε νὰ ξεκλειδώσης
Καὶ τὸν φονηρὰ τὸν ἄτιμο εὐθύς νὰ παραδώσης

Τ' ἀγαπημένου σου ἀδελφοῦ... τὸ αἶμα του πληρώσου·
Τ' ἀθῶο τὸ αἶμα, μὴν ξεχνᾷς, εἶναι, Παπᾶ, δικό σου,
Ἐὐ Ἀκόμ' ἀχνίζει... σοῦ ζητᾷ ἐκδίκησι, Πατέρα...
Ἐὐ Ἄ, ἔφθασε, δὲν ἄργησε νὰ φέξῃ ἐκεῖν' ἡ ἡμέρα!

Ἐὐ φῆς τὸ βράδυ ἦταν ἐδῶ... τὸν εἶδα σι' ὄνειρό μου·
Βαμμένο εἶχε τὸ σάβανο... σιμόνι στὸ πλευρό μου,
Καὶ τ' ἀχαιμό του ἰ δάχτυλο μᾶδειχνε τὴν πληγὴ του...
Ἐὐ Ἐγούμενε, τί στέκεσαι; ... Βγάλ' ἔξω τὸ ληστή του!

Νά τους!... Δὲ βλέπεις τοῦ Θεοῦ τὴ θεία δικαιοσύνη;
Ἐὐ Αἰχμάλωτο ἔς τὸν ἔστειλε, σ' ἐσὲ τὸν παραδίνει,
Κ' ἐσὺ δὲν τὸν εὐχαριστεῖς!... Τρέχα νὰ ξεκλειδώσης
Τὴ θύρα ἐκεῖνη, ποῦ τὸν κλεῖ, καὶ νὰ τὸν παραδώσης.

1. Τὸ μικρό του.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

**ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ**

Ὁ Κύριος τῶπε μία φορά·—ὅποιος μαχαῖρι δώσει,
Ἄπ' τὸ μαχαῖρι, πῶδωσε, κ' ἐκεῖνος θὰ τελειώσει..

Αὐτὰ τὰ λόγια ἐπρόφερε καὶ λείπει στὸ Γούμενό του
Νικήτας, ὁ καλόγερος, ποῦ στέκει στὸ πλευρό του.
—Σῶπα, Νικήτα· βλαστημᾶς! τί εἶπες δὲν εἰξέρεις;
Ὅπως τὰ λόγια, δύστηχε, ποῦ τώρα ἐσὺ προφέρεις,

Κρύβουνε τὴν ἐκδίκησι; Τὸ Θεῖο Ἐκείνου στόμα,
Πῶβαψε μὲ τὸ αἷμα του τοῦ Γοργοῦ τὸ χῶμα.
Ὅχι, δὲν εἶπ' ἐκδίκησι, ἕς τὸν ἄνθρωπο συσταίνει
Συγχώρησι γιὰ τὸ κακό, παιδί μου, ποῦ λαβαίνει.

Κι' ὁ ἴδιος, ὁποῦ σήμερο μοῦ στέλνει αἰχμάλωτό μου
Τὸν ἄθλιο, ποῦ θανάτωσε τὸν μόνον ἀδελφό μου,
Δὲν ἔστειλε, δὲν ἔσπρωξε ἕς τὴ στέγη μου ἀποκάτου
Τὸ τέρας, ποῦ μ' ὠρφάνεψε, νὰ πῶ τὰ δάκρμά του·

Δὲ μῶστειλε τὸ αἷμά του, νὰ πλύνω τὴν πληγὴ του,
Νὰ δοκιμᾶς ἠθέλησε τὴν πίστη τὴ δική μου.
Εὐχαριστῶ σε, Κύριε!—καρδιά μου, μὴ δακρῶσης—
Βοήθησε τὸ πλάσμα σου· πατέρα, μὴ μ' ἀφίσης!

Γιατί τόσο πλῆθος, γιατί ἀρματωμένοι,
Ἐδῶ τί σᾶς σπρώχνει ἕς τὸ ἔρρο βουνό;
Παιδιά μου, τί τάχα κακὸ νὰ συμβαίῃη;...
Χλωμούς, ταραγμένους, ὦϊμὲ! σᾶς θωρῶ...

Ἄχ, φίλοι μου, τρέμω... εἰς τὸ πρόσωπό σας
Μαντεύω, ξανοίγω δεινὴ συμφορὰ!
Γιατί γέρνει κάτου τ' ἀχνὸ μέτωπό σας;
Ἀδέλφια μου, κλαῖτε... σᾶς τρέμει ἡ λαλιά;

Ἐστὸ Γέρο ὁ καθένας μὲ δάκρυ ἀπαντάει
Στενάζει.., τὸ στόμα βασταίνει σιωπῇ.
Τ' ὀλότρεμο βλέμμα τὸ ἄλλο ρωτάει
Ποιὸς πρῶτος θ' ἀρχίσῃ, ποιὸς πρῶτος θὰ πῇ.

Ὁ Γούμενος τρέμει...—Παιδιά μου, τί τρέχει;
Γιὰ πές τε!...—Πατέρα, τρομάζω νὰ πῶ...
Ὁ Γέρος μὲ δάκρυ τὸ πρόσωπο βρέχει...
Μιλῆστε... Δὲν ἔχεις στὸν κόσμο ἀδελφό!..

Ναί· κλάψε· καὶ τ' ἅγια θεορᾶ δάκρμά σου
Ἄς κάψουν, ἄς πνίξουν τὸν ἄγριο φονηρά·
Στὸ τέρας ποῦ σφάζει σκληρὰ τὴν καρδιά σου,
Τοῦ Πλάστ' ἢ κατάρα ἄς πέση βαρειά!

Σὲ ράχαις σὲ λόγγους παντοῦ τὸν ζητοῦμεν
Κι' ἀκόμη στὸν Ἄδη ἂν πάη νὰ κρυφθῇ,
Ἐστὴν κόλαση μέσα θὰ τὸν κυνηγοῦμε·
Ἐδῶθε τὸν εἶδες, Παπᾶ, νὰ διαβῇ;

Ὁ Γούμενος τοὺς ἀγροικᾶ, στὰ λόγια τοὺς δακρῶζει,
Καὶ μὲ πικρὸ παράπονο, ποῦ τὴν καρδιά ραγίζει,
Τί μήνυμα φαρμακερὸ μοῦ φέροντε, παιδιά μου,
Τοὺς λείπει, καὶ μοῦ σπαράζετε σήμερο τὴν καρδιά μου;
Καὶ ἡ φωνὴ του πνίγεται· τὰ λόγια του βραχνιάζουν·
Ὅλοι θρηνοῦν τριγύρω του, κ' ὡς ἄνθρωποι θαυμάζουν,
Ὅπως ἐκείνη τὴ στιγμή, στοῦ πένου τὴ λαχτάρα,
Μένει βουβὸ τὸ ἀχειλί του, δὲ ρίχνει μιὰ κατάρα
Εἰς τὸ σκληρό, τὸν ἀσπλαγγο, ποῦ σφάζει τὴν καρδιά του,
Ποῦ φαρμακεύει ἀλύπητα τὰ μαῦρα γερατιά του,
Τὴν ἔρρη του ζωῆ...

—Ἐδῶθε τὸν εἶδες, Παπᾶ, νὰ διαβῇ;

Τὰ μάτια του θρηνοῦνε...
Θολώνει, ἀχνίζει ὁ πέλεκυς, λαμποκοπᾶ ὁ σταυρός·
Χριστὸς καὶ δήμιος τὴ ζωὴ τ' ἀμαρτωλοῦ ζητοῦνε...
Τὴν κέρδησε ὁ Χριστός!

—Ἄχ, ἂν τὸν εἶδα!.. χάραγμα μόλις ξυπνοῦσ' ἡμέρα.
Κάποιος μοῦ ἐφάνη πῶτρεχε ἔστὴν λαγκαδιὰ ἐκεῖ πέρα...

Τέτοια τοὺς λείει στενάζοντας, καὶ τὸ χροσό του στόμα,
 Ποῦ ἀφύτου ἐπρωτολόλησε δὲν εἶπε ψέμμα ἀκόμα,
 Ἐψεύτηκε πρώτη φορά! τὴν παρθενιά του χάνει·
 Κι' ἀγιάζει ὁ ἀναμάρτητος τὴν ὥρα π' ἀμαρτάνει!
 Ὁ Ἐσταυρωμένος τᾶκουσε ἔτὸ θεῖο ἐκεῖνο ψέμμα
 Χαμογελοῦν τὰ χεῖλη του· στρέφει γλυκὸ τὸ βλέμμα·
 Ὁ ἄγγελος, ποῦ στέκεται ὀπίσω του κρυμμένος,
 Τὴν ὥρα ἐκείνη ἀπ' τὸ Θεὸ ἐπίτηδες στελμένος,
 Εὐθὺς τὸ ψέμμ' ἀγκάλιασε, τὸ πῆρε ἔστα φτερά του·
 Τὸ φέρνει ἔτὸν παράδεισο ἐκεῖ ἔστην κατοικιά του.
 Ἡ Πίστις, ἡ συγχώρησις, ἀδέλφι τ' ὀνομάζουν.
 Καὶ μὲ τὰ δάκρυα πῶχουσε, γιὰ ἔκεινον ἐτοιμάζουν
 Μαργαριταροκέντητο, ἑπερήφανο ἓνα στέμμα,
 Ποῦ λάμπει ὡς ἄστρο φωτεινὸ, στὴ μέση του,
 τὸ ψέμμα (4)

Ἀπ' τὸ μοναστήρι τραβηέται τ' ἀσκέρι,
 Στὰ ἄτι' ἀνεβαίνουν τὰ ὄπλα γυμνά·
 Καὶ πέρουν τὸ δρόμο ποὺ δείχνει τὸ χέρι
 Τὸ ἅγιο τὸ χέρι, ποῦ τοὺς ἀπατᾷ!

Τ' ἀσκέρι, ποὺ φεύγει, ὁ Γέρος κυττάει·
 Τὰ πέταλα σκάφτου, φλογίζου τὴ γῆ.
 Μὲ ἀκίνητο βλέμμα τοὺς ἀκολουθάει·
 Ἐσβύστηκ' ἐχάθη—ὀμίχλη, σιωπή!

(4) Ἄς μὴ ξενοισθῆ τις ἐπὶ τῇ ἐξυμνήσει τοῦ ψεύδους. Φρονῶ ὅτι πᾶσα πράξις δέον νὰ ἐξετάζηται οὐχὶ ἀπολύτως καὶ ἀποκλειστικῶς, ἀλλὰ σχετικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ πράττοντος καὶ τὰ ἐπερχόμενα ἀποτελέσματα. Ἡ σκόπιμος ψευδολογία, προῖον δολιότητος, καὶ εἰς ἐπίτευξιν ἰδιοτελοῦς σκοποῦ τείνουσα, δὲν δύναται νὰ κληθῆ ἢ κακία· πλὴν ἡ ἀπόκρυψις πραγματικότητος, ἀποσοβοῦσα κίνδυνον, οὐχὶ τοῦ ἀποκρύπτοντος, ἀλλ' ἄλλου τινὸς προσώπου, πιστεύω ὅτι δύναται νὰ συγκαταλεχθῆ μεταξὺ τῶν τῆς φιλανθρωπίας γνωρισμάτων.

Δ.

Η ΦΥΓΗ

—Φύγε, δύστυχε, φύγε, τ' ἀσκέρι
 Τριγυρίζει γιὰ σὲ ἔτὸ βουνὸ
 Φεῦγα, φύγε ἀπὸ τοῦτα τὰ μέρη,
 Ἐτοιμάσου, μὴ χάνεις καιρὸ!

Μὲ τὰ ροῦχα, ποῦ σῶφερα ἔντύσου·
 Παρ' αὐτὸ τὸ δισσάκι μαζύ·
 Σῶχω, δύστυχ' ἐδῶ τὴν τροφή σου,
 Λάβε, πάρε κι' αὐτὸ τὸ πουγγί.

Ἐτύσου, μήπως κανεῖς σὲ γνωρίση·
 Πάρ' ἐκεῖνον ἐκεῖ τὸν κρημνὸ·
 Φύγε πρὶν ἢ αὐγὴ σὲ ξαφνίση,
 Εἰς τὸ δρόμο σου σῶχ' ὀδηγὸ.

Φύγε, φύγε καιρὸς πλειὸ δὲ μένει·
 Τρέχα κάτω ἔστην ἀκρογιαλιά·
 Μιὰ βαρκοῦλα ἐκεῖ θαῦρης δεμένη,
 Πάρτη, φύγε στὰ ξένα μακρὰ!

Ὡ, π ς μου, ἔπες μου δύστυχε· δὲ θλίβει ἡ καρδιά σου,
 Φαρμάκι μέσ' ἔστα στήθεια σου δὲν ἀγροικᾶς πικρὸ;
 Γιὰ τὸ βαρὺ δὲν ἔκλαψες μεγάλο ἀμάρτημά σου,
 Μετανοεῖς; ἐζήτησες συχώριο ἀπ' τὸ Θεὸ;

Τώρα ὁ φονηὰς ἔτὸ Γούμενο ὀμπρὸς γονατισμένος
 Γέρνει τὸ ὕγρὸ του μέτωπο καὶ τὸ χτυπάει ἔστη γῆ.
 Καὶ τὸ Χριστὸ κυττάζοντας, χλωμὸς καὶ δακρυσμένος
 Γιὰ τὸ βαρὺ τὸ κρῖμα του συγχώρεσι ζητεῖ.

Προσεύχεται... τὸ δάκρυ του ὀλόθερμο κυλάει·
 Ἐκεῖνος τὸν ἁγῶνα βαπτίζεται... χαμογελᾷ ὁ οὐρανός·

Ἐὶς τοῦ θεοῦ μυστήριον ὁ Γούμενος τὸ βάπτισμα ἔβλογάει·
Εἶν' ὁ Χριστὸς ἀνάδοχος, ἐκεῖνος λειτουργός.

—Δόξα σοι, Κύριε... ἐσώθηκα!— ὦ λόγο ποῦ προφέρεις!
Ἐσώθης! ξαναπέσουμ' ἐπὶ τὴν λέξιν τὴν γλυκειά.
Κλάψε... μὲν αὐτὰ τὰ δάκρυά σου, ταλαίπωρε, δὲν ξέρεις,
Πόση γαλήνην ἐσκόρπισες ἐπὶ τὰ δόλια μου καρδιά!
Ἄλήθεια πῶς ἐσώθηκα!.. ἀλήθεια ναι, πατέρα;
Τὸ ἁμάρτημά μου, πῆς μου το, τὸ ἴσχωρος ὁ Θεός;...
Ἄχ! πῶς ἔμπορῶ ἀπὸ τὸ μάτι τοῦ ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα
Τὸ ματωμένο χέρι τοῦ νὰ κρύψῃ ὁ ἁμαρτωλός!

—Κλάψε... Ὁ Θεὸς εἶν' ἔσπλαγχνος! ἀπέραντη, μεγάλη
Εἶν' ἡ ἀγαθότης, δύστυχε, ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ·
Ἔχει ἀνοιχτὴ καὶ δέχεται ἐστὶν γαλανὴ τοῦ ἀγκάλη
Τὸ δάκρυ, τὴ μετάνοια τοῦ μαύρου ἁμαρτωλοῦ.

ὦ! ναι, Χριστέ, συχώρα με· τὸ δοῦλο σου σπλαγχνίσου,
Κ' ἐσύ, ποῦ ἀπὸ τὸ θάνατο μου σώζεις τὴ ζωὴ,
Γιὰ μένα παρακάλεσε, εἰς τὸ Θεὸ δεήσου,
Καὶ σώσε με τὸν ἄνθρωπο τὴ δόλια τοῦ ψυχῆ!

Ναί! σὰν πετῆς ἐς τὸ ἱερόν σου, ἀγνή ψυχὴ κι' ἀγία,
Πῆς γιὰ τὰ δάκρυα, πῶχυσά, ποῦ χύνω τὰ πικρά·
Ἄς κάμῃ γιὰ τὸ πλάσμα τοῦ δύστυχο, ἔσπλαχνία·
Σωτήρα μου, προστάτη μου, φεύγω, φεύγω, σ' ἀφίνω ἔγεια!

Φεύγω... πηγαίνω, ἀλλ' ἄσε με ἀκόμη νὰ φιλήσω
Τὸ σπλαχνικὸ τὸ χέρι σου, τὸ χῶμα ποῦ πατεῖς·
Ἄχ, καὶ ποῦ ξέρῃ ὁ δύστυχος, ἂν σὲ ξαναπαντήσω...
Ἄοιμέ! γιατί, πατέρα μου, πῆς μου γιατί θρηνεῖς;..

—Ζητῆς νὰ μάθῃς, δύστυχε, τὸν πόνο, τὸν καῦμό μου...

Ὅχι, δὲν ἐς τὸ πᾶν πῆγαινε!.. ὦ, ναι σὲ συγχωρῶ...

Τὸ χέρι ἐτοῦτο τὸ ἄσπλαχνο, ποῦ σφίγγει τὸ δικό μου...

Μὲ ὠρφάνεψε... θανάτωσε τὸ μόνο μου ἀδελφό!

Φύγε, φύγε, καιρὸς πλεῖα δὲ μένει·
Τρέχα κάτω στὴν ἀκρογυαλιά...

Τρέμει ὁ φονηῆς, ζαλίζεται τὸ αἷμα τοῦ παγόνει
Στὸ λάρουγγά τοῦ σβένεται, τοῦ πνίγεται ἡ λαλιά.
Μένει βουβός... τὸ βλέμμα τοῦ ἀλήθορο σηκώνει,
Ἄλλὰ τὸ γέρω Γούμενο δὲν βλέπει ἔμπρός τοῦ πλεῖα·
Παρὰ τὸ μαῦρο ράσο τοῦ, ποῦ φεύγοντας φουσκώνει,
Καὶ μὲ τὰ λόγια χάνεται, π' ἀκούει στὴ σιγαλιά.
Ἡ βαροκῦλα ἐκεῖ κάτω προσμένει.
Πάφ' τὴ φύγε στὰ ξένα μακρὰ!

Ε΄.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ.

Ἡ βάρκ' ἀπομακρύνεται... φεύγει, τὸ κύμα σπάζει·
Μέσα εἶναι μόνος ὁ φονηῆς· λάμπει, τὸ ξύλο τρίζει,
Σὰ νὰ τοῦ ρίχνει ἀνάθεμα, σὰ νὰ τὸν καταριέται·
Ὁ χτύπος μόνον τοῦ κουπιοῦ στὴ σιγαλιά γροικιέται...
Ἀπὸνα βράχο ἄξαφνα μιὰ πέτρα ξεκολλάει,
Καὶ ροβολῶντας ἐπὶ τὸ νερὸ μὲ ταραχὴ βουτᾷ
Ἐτρομάξε, λαφιάζεται τὸ αἷμα τοῦ παγόνει·
Ἀφίνει κάτω τὰ κουπιὰ καὶ πάλι τὰ φουχτόνει·
Ἐστὴν πέτρα, ποῦ ροβόλησε, κ' ἐβούτησε στὸ κύμα,
Μιᾶς κεφαλῆς τοῦ φαίνεται ὅπως θωρεῖ τὸ σχῆμα,
Ποῦ χωρισμένη ἀπὸ τὸ κορμὶ φεύγει, κυλᾷ καὶ τρέχει·
Θανάτου κρούος ἴδρωτας τὴν τραχηλιά τοῦ βρέχει·
Φεύγει, βυθίζει στὸ νερὸ κ' ὑψώνει τὰ κουπιὰ τοῦ,
Ὅπου θαρρεῖς τὰ κόλλησε στοὺς ὤμους γιὰ φτερά τοῦ.
Κυττάει ζερβιά, κυττάει δεξιά, ὀπίσω τοῦ γυρίζει·
Ὁ Γούμενος δὲ φαίνεται, τὸ ξύλο πάντα τρίζει...
Ἐνέκρωσαν τὰ χέρια τοῦ, τοῦ φεύγουν τὰ κουπιὰ τοῦ,
Τρεῖς ἡμέραι ἔμειν' ἄγρουπος... σφαλεῖ τὰ βλέφαρά τοῦ,
Καὶ γέρνει τὸ κεφάλι τοῦ... κοιμᾶται, ροχαλιάζει.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Ὁ ὕπνος τὸν ὠνεύριασε ὀμπρός του παρουσιάζει
 Ἐρημιας χώραις, ἄγνωσταίς· σὲ μακροσμένα μέρη
 Τοῦ φαίνεται πῶς περπατεῖ· ποῦ ἔβρισκεται δὲν ξέρει.
 Περνάει βουνὰ καὶ πέλαγα, βράχους θωρεῖ μπροστά του·
 Φυσᾷ ὁ βορηᾶς... ἀνάμεσα ἔστα ξάρτια τὰ πανιά του
 Σφουροῖζει ἀναστενάζοντας· δὲ βλέπει ἐν ἄκρογιαλί...
 Τρίζουν τὰ ξύλα, πέφτουνε, τὰ πέρον ἢ ἀνεμοζάλη.
 Τὸ πλοῖο ξαματάτωτο, γυμνό, σκαφίδι συντριμμένο
 Παλεύει μὲ τὰ κύματα τὸ θαλασσοδαρμένο.
 Ἐστὴν πρύμνη στέκει ὁ θάνατος· αὐτὸς τὸ κυβερνάει,
 Καὶ τὸν φονητὰ κυττάζοντας, πικρὰ χαμογελάει·
 Κ' ἐκεῖνος, ποῦναι γιὰ πνιγμὸ εἰς τὴν ἀπελπισία του
 Θυμήθηκε τὸ Γούμενο· προσφέρει τ' ὄνομά του...
 Τὸ κῦμα, ποῦ τ' ἀγροίκησε, ἰσχάζει, γαληνεύει,
 Καὶ τὸ καρᾶβι τ' ἄτυχο ποῦ ἀκόμα κινδυνεύει,
 Ἀγάλι-γάλι σπρώχνεται μὲ τὸν καταβοκύρι
 Ἀπάνου σὲ μιὰ ξέρα...

Βλέπει ἕναν Πύργο· καὶ σιμὰ θωρεῖ ἕνα μοναστήρι...
 Ἦχος καμπάνας χύνεται γλυκὸς εἰς τὸν ἀέρα.
 Ἐστὴν ἐρημονῆσι βρίσκεται... ψυχὴ δὲν ἀπανταίνει.
 Ἐστὸ Μοναστήρι προχωρεῖ... σὲ μιὰ κλησοῦλα ἔπαινει.
 Καὶ ἔπαινώντας αἰσθάνεται νὰ τοῦ χτυπᾷ ἡ καρδιά του
 Τὰ γόνατά του τρέμουνε... κυττάζει ὀλόγουρά του...
 Ὀλόρθος ἔστὸ κυβοῦρι του, ὁ ἁμαρτωλὸς διακρίνει...
 Ἐν ἅγιό σῶμα, ποῦ γλυκαῖς μοσχοβολάδες χύνει...
 Ἀξαφν' ἀκούσθη πῶτριξε κ' ἐσεῖσθ' ἢ Ὡ ρ α ἰ α Π ὕ λ η...
 Τ' Ἄγιου λειψάνου ἀνάλαμψε τ' ἀκοίμητο καντήλι...
 Ἀνατριχιάζει, στέκεται μ' εὐλάβεια τὸ σιμόνει·
 Ὀμπρός του κλίνει ἀθέλητα τὸ μέτωπο, τὸ γόνυ,
 Κι' ἀσπάζεται... Εἰς τὸ φιλί, ποῦ δίνει ἔς τ' ἅγιο σῶμα,
 Πέρνει εὐωδιαῖς τὸ ἀχειλί του, ἀκούει δροσιὰ εἰς τὸ στόμα
 Προσεύχεται... τὸ βλέμμα του, πῶχει στὴ γῆ σκυμμένο,
 Στὸ λείψανο σηκώνεται ἀργὸ καὶ δειλιασμένο...
 Ἡ θεία μορφή, τὸ πρόσωπο, τὸ ἅγιο ποῦ κυττάζει,
 Μὲ τοῦ Γουμένου τὴ μορφή τοῦ φαίνεται πῶς μοιάζει.

Τρέμει... θωρεῖ τὸ λείψανο καὶ πάλι τὸ κυττάει.
 Ἀνατριχίλ' ἀπόκρυφη τὰ σπλάχνα του περνάει...
 Στὸν Ἄγιο, ποῦ τριγύρω του οὐράνιο φῶς σκορπίζει...
 Ξανοίγει τὸ Σωτήρα του καὶ τὸν ἀναγνωρίζει...
 «Ἄγιε πατέρα... Γούμενε! δὲν μοῦ μιλεῖς;» τοῦ λέει...
 Κι' ἀσπάζεται γονατιστὸς τ' ἅγιο κορμί, καὶ κλαίει.

Ἡ βάρκα ἢ ἀκυβέρνητη, ποῦ πλέει πάντα μόνη,
 Ἀπὸ τὸ κῦμα σπρώχεται σὲ βράχο καὶ σιμόνει·
 Ὅταν μὲ μιᾶς ἀπάνου του μὲ δύναμι χτυπάει,
 Κι' ὁ φονητὰς ἔξυπνάει.

Ἐστὴ βάρκα ὀρθὸς στυλιόνεται· τὸ κῦμα τὸν τινάζει...
 «Τὶ λόγο μ' ἀποκρίθηκες; ..τί μοῦ πες;...» ἀνακραίνει,
 Ἄχ, ποῦ εἶσαι... τρέμει, στρέφεται· κυττάζει ὀλόγουρά του.
 Καὶ βλέπει βράχους, κύματα ὀλόμαυρα μπροστά του...
 «Ποῦ βρίσκομαι; ..τί ἀγροίκησα; Κατάρᾳ ἔς τ' ὄνειρά μου!»
 Κι' ἀκούει φωνὴ ἔς τὴν ἄβυσσο νὰ λήη μὲ βογγητό·
 «Τὸ χέρι ἐκεῖνο τ' ἀσπλαγχο πῶσφιξε τὸ δικό μου,
 Μ' ὠρφάνεψε... θανάτωσε τὸ μόνο μου ἀδελφό!»
 Κι' ὁ βράχος ἀποκρίνεται «τὸ μόνο μου ἀδελφό».

Μακροῦν, σὲ ξένα χώματα, σὲ ξένο περιγιαλί
 Ἡ βάρκα ἢ ταξειδιάρικη ἀράζει ἀγάλι—γάλι,
 Ὅποῦ τὸ χέρι τ' ἀσπλαγχο, τ' ἀφωρεσμένο χέρι,
 Τὴν ξαναδίνει σήμερο, ὀπίσω τὴν προσφέρει,
 Τὴν ἐπιστρέφει ὁ ἁμαρτωλὸς ἔς τὸν ἔρμο λυτρωτή του
 Θρόνο, κυβοῦρι ὀλόλαμπρο γιὰ τ' ἅγιο τὸ κορμί του!

Ἐσώθη κ' εἶπαν πῶς πικρὰ, πικρὰ μετανοιωμένος,
 Ἐρημος, ἔζησε φτωχός, μακροῦν ξενητεμμένος,
 Καὶ λίγους χρόνους ὕστερα ἀπὸ τὸ φονικό του
 Ἐκλείσθη ὄθε' τὸν ἔφερε μιὰ μέρα τῶνειρό του·
 Καὶ κάθε, ποῦ κατέβαινε πρῶτ' ἐστὴν ἐκκλησία,
 Τὸν προσερχάτο τὸν κἀνόντας ὀμπρός ἐστὴν Παναγία.

Ἐνήσυχο τὸ βλέμμα του στρεφότουν κ' ἐκυττοῦσε
Ἐδιάκοπα στὸ Νάρθηκα (5) κ' ἐκεῖ ἔσταματοῦσε.
Κι' ἐκύτταζε καὶ πρόσμενε νὰ ἰδῆ, νὰ προσκυνήσῃ,
Τὸν Ἅγιο, πῶνιερύθηκε πῶς εἶχ' ἀπαντήσει.

5) Τοῦ ἐν τῇ νήσῳ τῶν Στροφάδων κυριακοῦ ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως, ὅπου τὸ σελτὸν τοῦ Ἁγίου Διογυσιου λείψανον, ἔξαχθὲν ἀπὸ τοῦ τάφου ἐξετέθη, καὶ ἔμεινεν ἐκτεθειμένον, μέχρι τῆς εἰς Ζάκυνθον μετακομιδῆς αὐτοῦ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ